

Časopis Veterinární univerzity Brno

6 • 2021

VITA UNIVERSITATIS

Pěkné svátky vánoční
všem studentům
a zaměstnancům
univerzity

téma

- Opatření proti COVID 19 na Veterinární univerzitě Brno v roce 2021 **1**
V. Večerek

informace

- Doc. MVDr. Michal Crha, Ph.D. byl zvolen děkanem Fakulty veterinárního lékařství pro příští funkční období 2022 až 2026 **2**
V. Večerek
- Doc. MVDr. Šárka Bursová, Ph.D. byla zvolena děkankou Fakulty veterinární hygieny a ekologie pro příští funkční období 2022 až 2026 **6**
V. Večerek

fakulty

- Příprava na mezinárodní akreditaci FVL VETUNI **10**
M. Crha
- Fakulta veterinární hygieny a ekologie se připravuje na mezinárodní akreditaci EAEVE **14**
B. Tremlová
- Budova 31 jako nové zázemí Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat **18**
I. Literák, H. Vacková, P. Stojan, P. Mužik
50. konference **22**
B. Tremlová
- Lenfeldovy a Höklovy dny **24**
J. Kameník
- Bakalářské a diplomové práce zvyšují svoji kvalitu **26**
V. Večerek
- Modelové, simulované a skutečné případy z praxe vstupují do státních zkoušek **27**
V. Večerek
- Výzkum netopýřů na VETUNI: od netradičních pacientů k molekulární patologii **28**
J. Pikula

Kůň Ardo vyzdoben v rámci dalšího pŕlení na univerzitě

události

- Centrum poradenství pro studenty VETUNI **32**
P. Chloupek
- Nový kurz celoživotního vzdělávání k získání kompetence pro úkony související s porážením zvířat **33**
P. Doležalová, P. Chloupek, V. Večerek

personalistika

- Řízení ke jmenování profesorem doc. MVDr. Bohuslavy Tremlové, Ph.D. na Veterinární univerzitě Brno **34**
Fakulta veterinární hygieny a ekologie
- Zemřel profesor Hejlíček **35**
F. Treml

horizonty

- Vánoční přání rektora **36**
A. Nečas

VITA UNIVERSITATIS

časopis
Veterinární univerzity Brno

6 2021
XIV. ročník

Vydává:

Veterinární univerzita Brno
Palackého tř. 1946/1, 612 42 Brno

Vychází:

6x ročně

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA – předseda
Ing. arch. Gabriela Chmelařová
Mgr. Jana Doleželová
prof. MVDr. Jaroslav Doubek, CSc.
MVDr. Karel Kovařík
Karolína Michalčáková
Bc. Soňa Šmahelová

Redakce:

Tel.: 541 562 010, 724 321 352
vfu@vfu.cz

Sazba:

Martina Petrová, 608 740 583

Jazyková korektura:

Eva Bublová

Tisk:

Tiskárna Didot, spol. s r.o.
www.tiskarna-didot.cz

Reg. č.: MK ČR E 18254
ISSN 1803-3830

Redakční uzávěrka pro č. 1/22:

15. 2. 2022

Příští číslo vyjde: 28. 2. 2022

Za obsah dodaných textů odpovídají autoři

© Veterinární univerzita Brno

Obálka: Vánoční strom VETUNI
foto: V. Večerek

OPATŘENÍ PROTI COVID 19 NA VETERINÁRNÍ UNIVERZITĚ BRNO V ROCE 2021

V rámci opatření proti Covid 19 jsou i při praktické výuce používány respirátory

Covid 19 komplikoval výuku, výzkum a běžný provoz na Veterinární univerzitě Brno v celém průběhu roku 2021.

Nouzový stav v ČR vyhlášený vládou v rámci potlačování Covid one-mocnění 5. října 2020 a opatření proti Covid 19 vedly od poloviny března 2021 k poklesu počtu nových případů onemocnění a tak byl nouzový stav 11. 4. 2021 odvolán. Opatření vlády v dalších dnech a především rychlé zvyšování počtu očkovaných proti Covid 19 vedly k postupnému poklesu nových případů onemocnění, které se začátkem června dostaly pod 1 000 a v polovině června byly pod 200 nových případů za den.

Koncem letního semestru 2021 počet nových případů zjišťovaných na území ČR poklesl na hodnoty 100 až 200 případů denně a rozvolnění proticovidových opatření v ČR koncem letního semestru 2021 reagující na pokles pozitivních případů v České republice umožnil dokončit na kon-

ci letního semestru výuku studentů za celý akademický rok 2020/2021, a to jak formou distanční výuky, tak formou blokované výuky v realizaci přímé praktické a také klinické a hygienické výuky.

V letním období se do poloviny září pohybovaly počty nově nakažených ve stovkách případů, a tak byl zimní semestr zahájen na Veterinární univerzitě Brno standardně s přítomností studentů ve výuce při dodržování mírnějších proticovidových opatření.

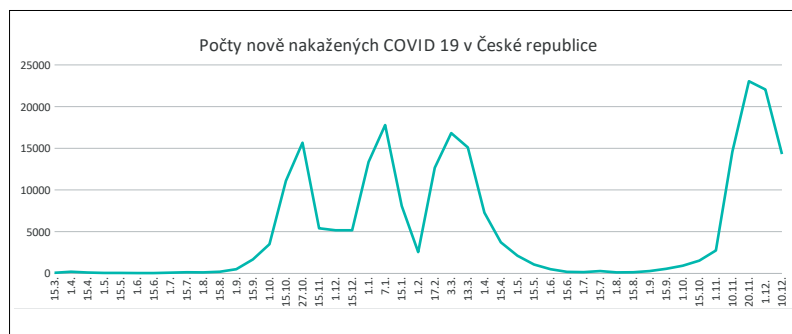
Nicméně v průběhu října došlo k prudkému nárůstu počtu nově zjištěných případů Covid 19 v České republice a v polovině listopadu dosahovaly počty nově nakažených opět závratných hodnot přes 15 000 nových případů denně a 20. listopadu to bylo již přes 23 000 případů denně. V reakci na tento velmi negativní vývoj vláda výrazně zpřísnila proticovidová opatření a zaměřila je zejména na neočkované osoby. 26. listopadu vyhlásila vláda nouzový stav. Na univerzitě byla proto oproti začátku semestru zpřísněna opatření proti Covid 19 týkající se nošení respirátorů, dodržování vzdálenosti mezi osobami a bylo opět prováděno 1x týdně testování akademiků zaměřené na pracovníky, kteří ještě nebyli očkovaní nebo neprodělali nemoc, a nebo nemohli doložit platný negativní test.

Situace v počtu nových případů Covid 19 nebyla na konci listopadu 2021 příznivá, nicméně opatření vlády vedla k poklesu počtů nově zjišťovaných případů a zimní semestr výuky studentů na univerzitě byl standardně dokončován, byť za zpřísněných proticovidových opatření pro studenty i zaměstnance Veterinární univerzity Brno.

text: V. Večerek

data: údaje převzaty z veřejných dat uváděných sdělovacími prostředky

foto: S. Šmahelová

Doc. MVDr. MICHAL CRHA, Ph.D. BYL ZVOLEN DĚKANEM FAKULTY VETERINÁRNÍHO LÉKAŘSTVÍ PRO PŘÍŠTÍ FUNKČNÍ OBDOBÍ 2022 AŽ 2026

Kandidát na děkana FVL doc. Crha při proslovu k senátorům FVL

Posledním lednovým dnem roku 2022 skončí funkční období děkana Fakulty veterinárního lékařství. Akademický senát Fakulty veterinárního lékařství proto vyhlásil volby kandidáta na děkana fakulty pro příští období. Doc. MVDr. Michal Crha, Ph.D. se v těchto volbách ucházel o mandát děkana fakulty pro druhé období. Akademický senát Fakulty veterinárního lékařství svolal zasedání k volbě děkana fakulty na příští období na 10. listopadu 2021. V tajné volbě z celkového počtu 36 senátorů se hlasování účastnilo 31 senátorů. Bylo tak vydáno 31 hlasovacích lístků, pro doc. Crhu hlasovalo 28 senátorů, žádný nebyl proti, jeden se zdržel hlasování, dva hlasovací lístky byly neplatné. Výsledkem taj-

ného hlasování tak bylo zvolení doc. MVDr. Michala Crhy, Ph.D. děkanem Fakulty veterinárního lékařství Veterinární univerzity Brno na druhé funkční období 2022 až 2026.

text: V. Večerek
foto: S. Šmahelová, V. Večerek

PROJEV KANDIDÁTA NA DĚKANA FAKULTY VETERINÁRNÍHO LÉKAŘSTVÍ doc. MVDr. MICHALA CRHY, Ph.D.

Vážený pane předsedo, vážené senátorky, vážení senátoři, vážené kolegyně, kolegové, studenti, a hosté, jsou to již téměř čtyři roky, kdy jsem na tomto místě stál během svého předvolebního projevu. Mimo jiné jsem tehdy

řekl, že naši fakultu čeká nelehký start do nového roku, a to s ohledem na legislativní změny, které se udály v souvislosti s reformou Vysokoškolského zákona, a s ním souvisejících závazných předpisů pro vysoké školy. Na úrovni univerzity a jejích fakult, musely být v minulém období učiněny změny proto, abychom dostáli požadavkům a závazkům určených nařízením vlády o standardech pro akreditace ve vysokém školství, tak jako předpisům a metodickým pokynům nově vytvořeného Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství.

To, že se podařilo tento pro univerzitu a její fakulty významný úkol naplnit, dokládá udělení Institucionální akreditace naší univerzity Národním akreditačním úřadem pro nadcházející období.

V návaznosti na Institucionální akreditaci byly v souladu s vnitřními předpisy univerzity fakultou připraveny podklady pro vnitřní akreditaci studijních programů. V rámci tohoto procesu byl úspěšně akreditován MSP v českém i anglickém jazyce, byla vytvořena a akreditována nová koncepce doktorských studijních programů, a následně byly Národním akreditačním úřadem nově akreditovány také obory habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem, a to do roku 2030.

Naplňovány byly taktéž požadavky na veterinární vzdělávání a tvůrčí činnost v souvislosti s realizací univerzitního systému zajišťování a hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností, v rámci kterého se zástupci fakulty podíleli na činnosti Rady pro vnitřní hodnocení a Rady pro celoživotní vzdělávání VETUNI. V souladu se Strategickým záměrem univerzity na období 2021 až 2030 byl

Zasedání AS FVL se uskutečnilo v slavnostní aule univerzity

fakultou vypracován Strategický záměr na další období včetně SWOT analýzy a jeho aktualizace pro rok 2021.

V nadcházejícím období bude třeba, aby fakulta více zapracovala systém kvality vzdělávací a souvisejících činností ve vztahu k veterinárnímu studijnímu programu, bude třeba personálně posílit systém kvality a jeho zajišťování, a realizovat jej na fakultě ve vztahu k veterinárnímu studijnímu programu, a to až na jednotlivá pracoviště se zdůrazněním zpětnovazebních mechanismů.

V rámci doktorského studia by měla být dále rozvíjena výuka nově akreditovaných doktorských studijních programů mimo jiné také ve smyslu podpory a oceňování studentů za vynikající výsledky tvůrčí činnosti související s jejich studiem. Obdobným způsobem by měly být podporovány a oceňovány také vynikající výsledky tvůrčí činnosti studentů v rámci jejich pregraduálního studia.

Z pohledu mezinárodního byly fakultou naplňovány požadavky na veterinární vzdělávání a indikátory kvality stanovené Evropskou asociací veterinárních fakult a univerzit (EAEVE)

odrážející se v pozitivním hodnocení průběžné zprávy (tzv. Interim Report), kterou univerzita předložila orgánům EAEVE v roce 2020.

V roce 2023 čeká univerzitu a její fakultu mezinárodní akreditace podle nových Standardních operačních postupů stanovených evropským systémem hodnocení veterinárního vzdělávání, tak jak byl schválen Evropskou asociací veterinárních univerzit a fakult (EAEVE) v roce 2019, resp. jejich dodatkem, který byl schválen v říjnu tohoto roku.

V souvislosti s přípravou na mezinárodní akreditaci čeká naši fakultu řada úkolů, jejichž splnění je nezbytné pro naplnění nových akreditačních požadavků. Řada úkolů byla již realizována, na některých se stále pracuje a bude třeba je dokončit.

Byla zahájena výuka upraveného kurikula, které reflektuje aktuální mezinárodní standardy na veterinární vzdělávání z pohledu zařazení nových předmětů do výuky, rozšíření klinické výuky na pacientech, realizace povinných preklinických a klinických externích praxí zaměřených na zájmová

a hospodářská zvířata. V této souvislosti byly aktualizovány deníky praxí u dílčích klinických předmětů 6. ročníku o rámcový popis aktivit na praxi, sebehodnocení studenta, hodnocení studenta poskytovatelem praxe, hodnocení deníku praxe garantem a hodnocení praxe studentem. Ve spolupráci se zástupci Komory veterinárních lékařů byly univerzitou dojednány rámcové podmínky pro uzavírání smluv a v současné době jsou uzavírány nové smlouvy s praktickými veterinárními lékaři.

Ve spolupráci s garantem SP a guaranty jednotlivých předmětů byla provedena revize předmětů kurikula ve smyslu nejen jejich cíle a obsahu, ale také definici a ověřování výstupů z učení v návaznosti na nově definované kompetence prvního dne. Byla rozšířena výuka klinických dovedností a nově byly v kurikulu definovány dovednosti v oblasti bezpečnosti a kvality potravin a veřejného veterinárního zdraví. V rámci jednotlivých klinických pracovišť je studentům umožněn přístup do databází klinických případů, které mohou využívat při samostudiu. V souladu se strategickým záměrem a insti-

tucionálním plánem univerzity je na fakultě realizován záměr vybudování klinického simulačního centra pro velká a malá zvířata a dovybavení mobilní kliniky pro posilování praktických dovedností a kompetencí studentů v rámci extramurálních praxí.

Nově zřízenou fakultní Komisí pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a studiu byla provedena kontrola bezpečnosti a biosecurity v laboratořích a dalších výukových prostorech fakulty s cílem modernizace těchto provozů z pohledu nejnovějších požadavků na bezpečnost při práci. V souladu s plněním institucionálního plánu univerzity

Předseda volební komise AS FVL vyhlašuje výsledky voleb kandidáta na děkana FVL

postupně probíhá dovybavování těchto provozů. Současně je také připravován „manuál biosecurity“, který bude sloužit jednotlivým pracovištím fakulty.

V rámci zlepšování výukových podmínek je potřebné na klinických pracovištích a při ustájení zvířat modernizovat některé provozy a technologie z důvodu jejich opotřebení, je třeba také postupně modernizovat technické vybavení pracovišť z důvodu zastarávání či opotřebení přístrojů.

V rámci vzdělávání studentů by měl být vytvořen systém vyhledávání nedo-

Volební komise AS FVL při volbách kandidáta na děkana FVL

statečně prospívajících studentů a těmto studentům by měla být aktivně poskytována pomoc například ve formě nabídky doučování či psychologického poradenství. Bude třeba také více formalizovat podmínky přijímacího řízení či podmínky studia pro studenty s dysfunkcemi, které nejsou vážnou překážkou pro úspěšné dokončení studia.

V oblasti tvůrčí činnosti (vědecké, výzkumné, vývojové a další činnosti) byla univerzita a její fakulty, včetně CEITECU, hodnocena z pohledu nové metodiky hodnocení výzkumu, tzv. Metodiky 17+.

Bude třeba, aby se fakulta v souladu se svým strategickým záměrem zaměřila především na zvyšování počtu výstupů tvůrčí činnosti v podobě publikací ve vědeckých časopisech s IF vyšších kvartilů a odborných příspěvků na domácích i zahraničních konferencích. S využitím prostředků institucionálního výzkumu (včetně projektů ITA), specifického výzkumu (projektů IGA) a také smluvní-

ho výzkumu by měly být generovány další výsledky tvůrčí činnosti s potenciálem uplatnění v aplikační sféře. Zvýšené úsilí je třeba věnovat získávání grantů národních či mezinárodních agentur se zapojováním mladých a nadaných studentů pregraduálního a doktorského studia do řešení výzkumných projektů.

Vedle vzdělávací a tvůrčí činnosti je neméně důležitým posláním vysokých škol také její přímé společenské působení, tzv. uplatňování třetí role. Jsem velmi rád, že se v minulých letech podařilo fakultě nadále rozvíjet její činnost v oblasti spolupráce s praxí, byla realizována laboratorní a veterinární činnost na vysoké úrovni, tak jako i konzultační služby praxi a klientům. Zapojování byli odborníci z praxe do činností fakulty, se zástupci z praxe byly též konzultovány další možnosti rozvoje vzdělávání a s ním souvisejících činností na fakultě.

Naše fakulta je výjimečnou fakultou mající velmi dobrý mezinárodní kredit. Je fakultou navenek otevřenou realizu-

Doc. Crha po vyhlášení výsledků voleb kandidáta na děkana FVL při závěrečném proslovu

jící výuku jak v českém, tak i anglickém jazyce, což je důležité z pohledu internacionalizace a posilování mezinárodní prestiže. Co do počtu zahraničních studentů zaujímá naše fakulta přední místa ve srovnání s ostatními vysokými školami v ČR, i přesto, že v minulých letech došlo k poklesu počtu zahraničních studentů. Mimořádná opatření v souvislosti s probíhající pandemií COVID-19 bezpochyby ovlivnila mobilitu studentů. Odrážejí i určitou nejistotu u potenciálních i stávajících studentů, a to i přes podporu, které se jim dostává ze strany fakulty.

V souvislosti s rozvojem anglického studijního programu by fakulta mohla ještě více zapracovat na své propagaci a marketingu s cílem aktivního vyhledávání a oslovování potenciálních uchazečů, kteří budou splňovat předpoklady pro to, aby náročné veterinární vzdělávání úspěšně dokončili.

Mobilita nejen studentů, ale i akademických pracovníků do zahrani-

čí byla zásadně omezena a postupně dochází k jejich obnově. Obnovování mobilit v rámci projektů ERASMUS+, CEEPUS, projektů Interní mobilitní agentury VETUNI či výměnných pobytů založených na osobních kontaktech s kolegy v zahraničí je nezbytné pro další rozvoj fakulty a plnění jejího poslání.

Jako velmi důležitou vidím oblast lidských zdrojů, oblast týkající se všech pracovníků fakulty. Těživou otázkou je z tohoto pohledu stárnutí akademického sboru, především pak akademických pracovníků s vyšší akademickou hodností (doc. prof.). Bude nezbytně nutné řešit personální otázku pro stabilizaci této situace. Zvyšování odborné úrovně a motivace, ať již akademických či neakademických pracovníků, by mělo být prioritou děkana a souvisí velkou měrou s finančními prostředky fakulty.

Je obecně známo, že činnost fakulty je založena na tzv. multizdrojovém fi-

nancování, a že pouze z příspěvku, který dostáváme z ministerstva, nejsme schopni činnosti fakulty ani požadovanou kvalitu výuky zajistit. Je proto třeba nadále podporovat tvůrčí, vědeckou, laboratorní a klinickou odbornou činnost, která přináší finanční prostředky nejen fakultě, ale i univerzitě.

Vážené senátorky a senátoři, chtěl bych poděkovat všem, kteří mi v posledních dnech vyjádřili podporu, abych se znovu ucházel o pozici děkana naší fakulty, velmi si toho vážím. Věřím, že zkušenosti, které jsem získal během předchozích let ve funkci děkana, mohu zúročit v nacházejícím období při plnění řady úkolů, které jsou před námi.

Obdržím-li od vás mandát vykonávat funkci děkana, slibuji, že budu vykonávat tuto funkci s plným nasazením sil, a že udělám vše pro to, abych dostal slov mého kandidátského projevu.

Děkuji Vám za pozornost.

Doc. MVDr. ŠÁRKA BURSOVÁ, Ph.D. BYLA ZVOLENA DĚKANKOU FAKULTY VETERINÁRNÍ HYGIENY A EKOLOGIE PRO PŘÍŠTÍ FUNKČNÍ OBDOBÍ 2022 AŽ 2026

Doc. Bursová jako kandidátka na děkanku FVHE při proslovu k senátorům AS FVHE

Funkční období stávající děkanky Fakulty veterinární hygieny a ekologie končí 31. ledna 2022. Akademický senát Fakulty veterinární hygieny a ekologie tak podle zákona a vnitřních předpisů univerzity má za povinnost navrhnout rektorovi univerzity kandidáta na funkci děkana fakulty pro příští období. AS FVHE tak vyhlásil volby kandidáta na děkana fakulty pro příští období. Doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D. se již v těchto volbách nemohla ucházet o mandát děkanky fakulty, protože funkci vykonávala již dvě po sobě jdoucí období. O funkci děkanky pro příští období se tak ucházela nová kandidátka, a to doc. MVDr. Šárka Bursová, Ph.D. Akademický senát Fakulty veterinární hygieny a ekologie svolal zasedání

k volbě děkana fakulty na příští období na 11. listopadu 2021. Z celkového počtu 27 senátorů bylo přítomno na zasedání akademického senátu 22 senátorů, hlasování se účastnilo 21 senátorů (doc. Bursová se hlasování neúčastnila). Bylo tak vydáno 21 hlasovacích lístků, pro doc. Bursovou hlasovalo 17 senátorů, dva hlasy byly proti, dva hlasy se zdržely hlasování, neplatných hlasovacích lístků bylo nula. Výsledkem tajného hlasování tak bylo zvolení doc. MVDr. Šárky Bursovové, Ph.D. děkankou Fakulty veterinární hygieny a ekologie Veterinární univerzity Brno na první funkční období 2022 až 2026.

text: V. Večerek
foto: S. Šmahelová, V. Večerek

PROJEV KANDIDÁTKY NA DĚKANKU FAKULTY VETERINÁRNÍ HYGIENY A EKOLOGIE

doc. MVDr. ŠÁRKY BURSOVÉ, Ph.D.

*Vážené senátorky, vážení senátoři,
milí hosté,*

v loňském roce Fakulta veterinární hygieny a ekologie oslavila 30. výročí svého vzniku. Výuka v jednotlivých oblastech včetně hygieny a technologie potravin však sahá mnohem více do minulosti, prakticky do počátku výuky na samostatné Vysoké škole zvěrolékařské před více než 100 lety.

Již od začátku bylo zřejmé, že kvalitní výuka musí jít ruku v ruce s aplikací výsledků vědecko-výzkumné činnosti a měla by reflektovat aktuální potřeby odborné veřejnosti. Po 30 letech své existence je Fakulta veterinární hygieny a ekologie stabilizovaným centrem vzdělanosti s vysokou úrovní vědeckého poznání. Centrem respektovaným nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni a známým kvalitou svých absolventů. K tomu určitě nemalou měrou přispělo i v brzké době již bývalé vedení fakulty, které v uplynulých osmi letech usilovně pracovalo na posílení výborného kreditu naší fakulty. Tímto bych chtěla poděkovat paní děkance, proděkanům, pracovníkům děkanátu fakulty a dalším vedoucím pracovníkům, díky jejichž práci je fakulta, mohu-li si dovolit tento přírůstek, hrdou lodí plující pod napnutými plachtami. Poděkování však také patří všem akademickým i neakademickým pracovníkům fakulty.

Cílem mého dnešního vystoupení je seznámit vás se svou vizí rozvoje Fakulty veterinární hygieny a ekologie v nadcházejícím období. Priority rozvoje fakulty jako celku i jako součásti Veterinární univerzity Brno jsou pro

období let 2021 až 2030 již zcela konkrétně formulovány ve Strategickém záměru fakulty. Dokumentu, který vytváří základní rámec k zajištění pozitivního rozvoje fakulty a jednotlivých činností, které fakulta uskutečňuje. S obsahem Strategického záměru jste již seznámeni, protože byl akademickým senátem fakulty projednán a schválen. Z tohoto důvodu si dovoluji zaměřit se ve svém projevu blíže pouze na vybrané aspekty, které by měly být zahrnuty a více konkretizovány do jednotlivých Plánů realizace strategického záměru fakulty v nadcházejících letech.

1. Oblast vzdělávání

V roce 2019 získala Veterinární univerzita Brno od Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství institucionální akreditaci pro oblast vzdělávání Veterinární lékařství, Veterinární hygiena. Tato akreditace se týká všech bakalářských, magisterských i doktorských studijních programů a byla udělena na dobu 10 let. V následujícím roce byly Národním akreditačním úřadem akreditovány obory pro habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem. Uvedené skutečnosti vytváří stabilní podmínky pro realizaci vzdělávání jak v pregraduálních, tak doktorských studijních programech. Jedním z mých hlavních cílů je zachovat a dále rozvíjet vysokou kvalitu vzdělávání na naší fakultě tak, abychom plnili podmínky akreditace a standardů pro vysokoškolské vzdělávání a současně rozvíjeli jednotlivé studijní programy v souladu s aktuálními poznatky a novými trendy.

Magisterský studijní program Veterinární hygiena a ekologie není zaměřen pouze na hygienu potravin. Od počátku je výuka směřována také do oblastí technologie výroby a ekologických aspektů produkce potravin. Známy princip „od vidlí po vidličku“ je při výuce na naší fakultě již řadu dese-

Volba kandidáta na děkana FVHE proběhla v slavnostní aule univerzity

tilostí plně akceptován. Možnost propojení veterinárního, hygienického, technologického a ekologického přístupu je v oblasti potravin živočišného původu zcela jedinečná.

Jedním z kroků, na který se fakulta již připravuje, je mezinárodní akreditace veterinárního vzdělávání, která proběhne v roce 2023. V rámci této akreditace bude fakulta prokazovat soulad a naplnění požadavků stanovených Evropskou asociací veterinárních fakult a univerzit. V uplynulém období již byly provedeny příslušné změny kurikula magisterského studijního programu, byla zahájena práce na nastavení nového systému preklinických a klinických praxí a významné kroky se podnikly také v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví studentů a pracovníků při výuce. Ve vzájemné součinnosti s Fakultou veterinárního lékařství budeme pokračovat v realizaci těchto změn a dalších činností potřebných k naplnění indikátorů daných Standardními operačními postupy pro mezinárodní akreditaci veterinárního vzdělávání, jako jsou např. počet hodin výuky a počet hodin povinné extramurální praxe bezpečnosti a kvality potravin a veterinárního veřejného zdraví, počty ošetřených pacientů a navštívených stád či počet přepočtených specializovaných veterinářů zapojených do veterinární výuky.

Dlouhou tradici má na naší fakultě výuka Bezpečnosti a kvality potravin. Absolventi tohoto studijního programu nachází uplatnění na různých pozicích nejen u provozovatelů potravinářských podniků, ale také v rámci dozorové a další kontrolní činnosti. Podobně je tomu i v případě studijního programu Zdravotní nezávadnost a kvalita potravin v gastronomii. Bezpečnost a kvalita potravin a pokrmů je stále velmi aktuálním tématem. Vytvíjí se nové technologické postupy, používají nové, netradiční suroviny, nové postupy balení a ochrany potravin a pokrmů. Z těchto důvodů vidím jako důležité podporovat rozvoj a inovaci těchto studijních programů, a to s ohledem na moderní trendy v oblasti výroby a distribuce potravin a pokrmů, definovat konkrétní úroveň znalostí a obsahu jednotlivých programů a posílit možnost specializace absolventů navazujících magisterských programů. Současně předpokládám vyšší odpovědnost garantů studijních programů a garantů studijních předmětů za rozvíjení kvality výuky, a to nejen v těchto konkrétních studijních programech. Navržené kroky by dle mého názoru měly přispět k dalšímu zvýšení kvality vzdělávání v těchto oblastech.

Fakulta realizuje vzdělávání také v bakalářském a navazujícím magisterském studijním programu Ochrana

zvířat a welfare. Jedná se o studijní program v rámci České republiky v podstatě jedinečný, velmi dobře navazující na oblast veterinární. Dle mých informací byla na úrovni vedení univerzity zahájena jednání o možnosti uplatnění absolventů navazujícího magisterského studijního programu Ochrana zvířat a welfare na pozici inspektorů Státní veterinární správy. Tuto aktivitu rozhodně podporuji a děkuji vedení univerzity za jeho angažovanost a snahu.

Jistě jste již zaznamenali informace o tom, že je připravován nový bakalářský a navazující magisterský studijní program zaměřený na zdraví živočichů, jejich prostředí a principy udržování a posilování globálního zdraví v přírodě i společnosti. Výuku v tomto studijním programu by měli zajišťovat zejména pracovníci Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat a Ústavu ekologie a chorob zoovzvířat, zvěře, ryb a včel. V případě mého svolení budu pokračovat v krocích směřujících k přípravě, akreditaci a následné realizaci tohoto nového studijního programu a budu podporovat jeho cílenou pozitivní propagaci na různých úrovních.

Nově akreditované doktorské studijní programy významnou měrou akcentují požadavky specializovaného studia s vysokým potenciálem tvůrčí, vědecko-výzkumné činnosti. Zájem studentů o toto studium však může být ovlivněn stále diskutovanou výší stipendia, které není schopno plně pokrýt jejich potřeby. Pokud nedojde k plošnému navýšení stipendia studentů doktorských studijních programů na úrovni Ministerstva školství, budu se snažit z pozice vedení fakulty motivovat studenty k zapojení do projektů interních agentur VETUNI (IVA, IGA, IMA a ITA) a projektů národních či mezinárodních grantových agentur či dalších poskytovatelů prostředků na tvůrčí činnost. Zapojení do projektů umožňuje talentovaným stu-

dentům mimo jiné i finanční ohodnocení jejich práce.

V souvislosti se vzděláváním nelze opominout také celoživotní vzdělávání, kterého se pracovníci fakulty pravidelně účastní jak na pozici lektorů, tak na pozici školených osob. Je rozhodně v zájmu fakulty pokračovat ve spolupráci s Institutem celoživotního vzdělávání při realizaci kurzů orientovaných na výkon povolání (např. atestační kurzy či kurzy v oblasti ochrany zvířat a welfare), kurzů vzdělávání v zájmových oblastech (např. kurzy pro uchazeče o studium) či organizaci kurzů pro seniory v rámci Univerzity třetího věku. Vzhledem k celospolečenským snahám o podporu aktivního života seniorů jsou právě kurzy Univerzity třetího věku obecně velmi dobře hodnoceny. Svědčí o tom i pravidelná účast v kurzech Člověk a zdravé potraviny I a II. Do budoucna proto počítám s přípravou a realizací nového kurzu Univerzity třetího věku zaměřeného na ochranu a dobré životní podmínky zvířat.

2. Vědecko-výzkumná a další tvůrčí činnost

Již bylo zmíněno, že fakulta je stabilizovaným centrem s vysokou úrovní vědeckého poznání, o čemž svědčí například velká míra zapojení pracovníků fakulty do řešení interních, národních i mezinárodních projektů. Získané výsledky tvůrčí činnosti se daří uplatňovat nejen formou výstupů v mezinárodně uznávaných časopisech s nemalým podílem publikací ve vysoce hodnocených vědeckých časopisech kategorie Q1 a Q2, ale také formou výstupů přímo uplatnitelných v praxi. Určitě k tomu přispívají také zkušenosti, které akademičtí pracovníci získávají jako školitelé kvalifikačních prací pregraduálních či postgraduálních studentů či odborných prací v rámci atestačního studia II. stupně. Velmi dobrá je i mezinárodní spolu-

práce, ať už se jedná o společné publikace se zahraničními pracovišti či realizaci mobilit studentů a akademických pracovníků, byť v posledních dvou letech je v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 její uskutečňování značně problematické.

Důležitým předpokladem pro realizaci a další zvyšování kvality tvůrčí činnosti je mimo jiné adekvátní přístrojové vybavení. V nadcházejícím období se počítá s jeho postupnou obnovou a modernizací. Požadavky jednotlivých pracovišť fakulty byly zahrnuty do plánu investic na období let 2021 až 2030 a každý rok se aktualizují. Z mého pohledu je rozvoj přístrojového zabezpečení činnosti jednou z důležitých priorit a jsem připravena vést jednání s vedením univerzity tak, aby bylo možné v co nejvyšší míře uspokojovat potřeby jednotlivých ústavů fakulty.

V nadcházejícím období bych chtěla klást důraz také na zvýšení odpovědnosti jednotlivých sekcí fakulty za naplňování definovaných priorit výzkumu na fakultě a dále na koordinaci a prohloubení spolupráce jednotlivých pracovišť v rámci sekcí. Jsem připravena diskutovat s představiteli sekcí o reálných možnostech podpory jejich činnosti na úrovni fakulty.

Aspektem, který nelze opominout, je prezentace výsledků vědecko-výzkumné činnosti při vzájemných setkáních a diskusích s dalšími odborníky. Proto budu nadále podporovat organizaci odborných konferencí jako je Konference mladých vědeckých pracovníků, Lenfeldovy a Höklovy dny, Ochrana zvířat a welfare a další, které významným způsobem zvyšují pozitivní kredit naší fakulty. Totéž se týká odborných časopisů Maso a Maso International vydávaných fakultou.

Nezapomínáme také na zajištění bezpečnosti práce studentů a zaměstnanců, která se netýká pouze výuky, ale také realizace tvůrčí činnosti. Předpokládám

Doc. Bursová po vyhlášení výsledků voleb kandidáta na děkana FVHE při závěrečném proslovu

aktivní spolupráci s Komisí pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a studiu na FVHE při dovybavení laboratoří bezpečnostními prvky, vytvoření manuálů bezpečné práce a jejich dostupnost akademickým pracovníkům a studentům, při aktualizaci provozních řádů pracovišť a dalších činnostech.

3. Lidské zdroje

Otázku strategie rozvoje lidských zdrojů chápu jako zcela zásadní s významným vlivem na ostatní činnosti. Mohu-li volně parafrázovat známé rčení „Každý děkan je pouze tak úspěšný, jak aktivní a úspěšní jsou pracovníci jeho fakulty“. Aktuálně má fakulta jasně definovanou organizační strukturu a stabilizovaný kolektiv akademických i neakademických pracovníků. Přesto je však nezbytné dále rozvíjet i tuto oblast. Přála bych si, aby tento rozvoj šel ruku v ruce s pevným zakotvením pocitu sounáležitosti pracovníků i studentů s jejich fakultou.

Neustále diskutovanou otázkou je mzdové ohodnocení pracovníků, které je nízké. Platové třídy jsou primárně nastaveny na úrovni univerzity a případné změny tedy musí mít celouniverzitní charakter. Jsem připravena jednat

s vedením univerzity o reálných možnostech úpravy finančního ohodnocení pracovníků.

Co může fakulta ovlivnit, je výše tzv. nadtarifní složky platu. Řadu let funguje na naší fakultě motivační systém odměňování pracovníků na základě jejich zatížení výukou a aktivitě při realizaci tvůrčí činnosti. Z mého pohledu je tento systém adekvátně nastavený a budu pokračovat v jeho aplikaci, ale samozřejmě v rámci finančních možností, které budou aktuálně k dispozici.

Důležitým aspektem rozvoje pracovníků fakulty je také prohlubování jejich znalostních, pedagogických, tvůrčích, odborných, informačních a dalších schopností. Proto jako významný cíl, jehož realizaci bych se ráda věnovala v nejbližším období, vidím vytvoření a následné uskutečňování systému pravidelného školení akademických i neakademických pracovníků, podporu specializace akademických pracovníků na národní i evropské úrovni a celkově také podporu a motivaci pracovníků k jejich dalšímu kariéernímu růstu.

Fakulta veterinární hygieny a ekologie je důležitou součástí Veterinární univerzity Brno. Je fakultou s výbor-

ným kreditem, erudovanými pracovníky a kvalitními studenty a absolventy. Za 30 let své existence toho fakulta hodně dokázala a rozhodně má velký potenciál posunovat se stále dál. Byla bych velmi ráda, kdyby se nám společně podařilo tento potenciál využít.

Vážené senátorky, vážení senátoři, závěrem mi dovoluji několik osobních slov. Přijetí kandidatury na funkci děkana Fakulty veterinární hygieny a ekologie jsem velmi dlouho zvažovala. Častokrát jsem si kladla otázku, co mohu fakultě a vám nabídnout, jaké dopady bude mít moje rozhodnutí na mé spolupracovníky či blízké, co vše nevím a vědět bych měla, jak zásadní mohou být rozhodnutí, které udělám. To zrnko nejistoty tam stále je a bude i nadále.

S Fakultou veterinární hygieny a ekologie jsem spjata celý svůj profesní život, tedy více než 20 let. Za tu dobu mi fakulta hodně dala – znalosti a praktické dovednosti, výborné kolegy i přátele, ale také příležitosti někam se posunout, jít dál. Cítím, že nyní nastává okamžik část tohoto pomyslného dluhu své fakultě splatit.

Děkuji za pozornost.

Příprava na mezinárodní akreditaci FVL VETUNI

V roce 2023 čeká univerzitu a její fakulty mezinárodní akreditace podle nových Standardních operačních postupů (SOP) stanovených Evropským systémem hodnocení veterinárního vzdělávání (ESVET), schválených Evropskou asociací veterinárních univerzit a fakult (EAEVE, The European Association of Establishments for Veterinary Education) v roce 2019, respektive jejich dodatky schválenými v prosinci 2020 a září 2021.

Požadavky na činnosti fakulty poskytující veterinární vzdělávání jsou určeny tak, aby byla prokazatelná požadovaná kvalita veterinár-

ního vzdělávání. Akreditační požadavky (ESVET) jsou formulovány do deseti základních oblastí, každá z oblastí je pak dále členěna na jednotlivé standardy.

- ▶ Oblast 1: Cíle instituce, organizace instituce, zajištění kvality (7 standardů)
- ▶ Oblast 2: Financování (3 standardy)
- ▶ Oblast 3: Curriculum (7 standardů)
- ▶ Oblast 4: Vybavenost a přístroje (9 standardů)
- ▶ Oblast 5: Zvířata a výukový materiál živočišného původu (4 standardy)

- ▶ Oblast 6: Výukové zdroje (3 standardy)
- ▶ Oblast 7: Přijímání studentů, pokrok v rámci studia a welfare (8 standardů)
- ▶ Oblast 8: Hodnocení studentů (5 standardů)
- ▶ Oblast 9: Akademický a podpůrný personál (5 standardů)
- ▶ Oblast 10: Výzkumné programy, postgraduální vzdělávání, celoživotní vzdělávání (4 standardy)

Celkově jsou požadavky na veterinární vzdělávání formulovány do 55 standardů, jejichž naplňování zajišťuje kvalitu veterinárního vzdělávání a které jsou předmětem přezkoumávání

V klinické výuce je ve vyšších ročnících zvyrazňováno komplexní vedení pacienta v celém průběhu diagnostiky a léčby

v rámci akreditace prováděné EAEVE podle metodiky SOP EAEVE. V souvislosti s přípravou na mezinárodní akreditaci čeká naši fakultu řada úkolů, jejichž splnění je nezbytné pro naplnění nových akreditačních požadavků. Řada úkolů v souvislosti s naplňováním požadovaných standardů je na fakultě realizována, na některých úkolech se stále pracuje a bude třeba je dokončit.

1. REALIZACE ZMĚN V MAGISTERSKÉM STUDIJNÍM PROGRAMU VETERINÁRNÍ LÉKAŘSTVÍ/VETERINARY MEDICINE

1.1. Revize a úprava kurikula MSP Veterinární lékařství/Veterinary Medicine v souladu s aktuálními SOP EAEVE

V návaznosti na vnitřní akreditaci MSP Veterinární lékařství/Veterinary medicine (projednáno a schváleno Radou pro vnitřní hodnocení VETUNI dne 29. 7. 2021) je výuka počínaje ak. rokem 2021/2022 realizována dle upraveného kurikula (příloha 1) v souladu s národní legislativou, směrnicí EU o uznávání odborných kvalifikací, ve znění pozdějších předpisů a aktuálními požadavky na kurikulum dle SOP EAEVE (2019). Hlavní úpravy kurikula MSP Veterinární lékařství/Veterinary Medicine spočívají v:

- ▶ zařazení nových předmětů do výuky; tj. Profesní etiky a komunikace; Preventivní medicíny a managementu zdraví stáda; Práce s daty a odbornými zdroji; Choroby faremně chovaných drobných savců
- ▶ snížení zátěže teoretickou výukou a rozšíření klinické výuky na pacientech
- ▶ zdůraznění klinické výuky v podobě případových studií (tj. vedení pacienta v celém průběhu diagnostického procesu včetně návrhu terapie a ověření výsledku léčby)
- ▶ rozšíření výuky odborné angličtiny (z 1 na 2 semestry)

Řešené případy na klinikách se vkládají do databáze, která je k výukovým a studijním účelům zpřístupněna studentům

- ▶ revizi a úpravě nabídky povinně volitelných předmětů (celkem 30 předmětů)
- ▶ úpravy systému extramurálních praxí (viz bod 1.3)

Na úrovni fakulty byla nově zřízena Komise pro veterinární vzdělávání (s účinností od 7. 12. 2020), která se vyjadřuje zejména k návrhům úprav kurikula studijních programů FVL v souladu s aktuálními trendy a standardy pro veterinární vzdělávání. Desetičlenná komise je složena z interních (akademických pracovníků a studentů FVL) i externích členů (včetně zástupců z praxe).

Komise pro veterinární vzdělávání FVL VETUNI

Předseda

Doc. MVDr. Michal Crha, Ph.D. – děkan

Členové interní

MVDr. Jan Chloupek, Ph.D. – proděkan pro pedagogickou činnost (místopředseda)

Doc. MVDr. Miša Škorič, Ph.D. – proděkan pro vědu, výzkum a zahraniční styky

Prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D., MBA (rektor, garant magisterského studijního programu)

Prof. MVDr. et RNDr. Petr Hořín, CSc. (člen Rady pro vnitřní hodnocení, zástupce CIQA, EAEVE)

Prof. MVDr. Alois Čížek, CSc. (předseda AS FVL VFU Brno)

Zdeněk Wetter (student MSP, člen AS FVL VFU Brno)

Členové externí

Doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D. (děkanka FVHE)

MVDr. Vítězslav Raška (člen KVL ČR)

MVDr. Jaroslav Salava (ředitel KVS JHM)

1.2. Revize studijního programu a předmětů studijního plánu v souladu se standardy EAEVE 2019 pro naplnění požadavků kompetencí prvního dne

Ve spolupráci s garantem SP a garanty jednotlivých předmětů vyučovaných na FVL a FVHE v rámci integrované výuky, byla provedena revize jednotlivých předmětů kurikula ve smyslu nejen jejich cíle a obsahu, ale také definici a ověřování výstupů z učení v návaznosti na nově definované kompetence prvního dne (příloha 2).

1.3. Úprava systému extramurálních praxí

V souladu s aktuálními SOP EAEVE (2019) byla učiněna úprava systému

praxí vyplývající z povinnosti absolvování preklinické a klinické praxe externí (pod supervizí soukromého veterinárního lékaře) se zaměřením na zájmová a hospodářská zvířata a dále praxe intra – a extramurální pod dohledem ak. pracovníka). V tomto ohledu byla do kurikula nově zařazena preklinická externí praxe zaměřená na zájmová a hospodářská zvířata. Dále byla upravena bloková výuka studentů 6. ročníku tak, aby v rámci její náplně absolvovali všichni studenti externí klinickou praxi se zaměřením jak na choroby zájmových zvířat (psů a koček), tak i zvířat hospodářských (přežvýkavců a prasat).

V této souvislosti byly aktualizovány deníky praxe u jednotlivých klinických předmětů o rámcový popis aktivit na praxi, sebehodnocení studenta na praxi, hodnocení studenta poskytovatelem praxe, hodnocení deníku praxe garantem a hodnocení praxe studentem.

Ve spolupráci se zástupci Komory veterinárních lékařů ČR byly univerzitou dojednány rámcové podmínky pro uzavírání smluv a v současné době jsou uzavírány nové smlouvy s praktickými veterinárními lékaři.

1.4. Rozšíření výuky předmětů dovedností a zpřístupnění databáze klinických případů studentům

Byla rozšířena výuka klinických předmětů Dovedností – DOS (Day One Skills) a nově byly v kurikulu definovány dovednosti v oblasti bezpečnosti a kvality potravin a veřejného veterinárního zdraví. V rámci jednotlivých klinických pracovišť je studentům umožněn přístup do databázi klinických případů využívajících software WinVet anebo Vetis. Na jednotlivých klinických pracovištích byly vyčleněny prostory s počítači, které mohou studenti k tomuto účelu využívat.

Studenti při studiu mohou využívat databázi klinických případů řešených na univerzitě i několik let zpětně

2. SIMULAČNÍ CENTRUM A MOBILNÍ KLINIKA

V souladu se Strategickým záměrem VETUNI a FVL na období 2021 – 2030, Plánem realizace strategického záměru VETUNI a FVL pro rok 2021 a Institucionálním programem pro rok 2021 je na Fakultě veterinárního lékařství realizován záměr vybudování simulačního centra pro malá a velká zvířata a dovybavení mobilní kliniky pro posilování praktických dovedností a kompetencí studentů. Za tímto účelem jsou v souladu s institucionálním plánem pro rok 2021 čerpány investiční i neinvestiční finanční prostředky v celkové výši 4 243 000 Kč.

2.1. Mobilní klinika

Z investičního příspěvku univerzity byl na fakultě realizován nákup dvou osobních automobilů Toyota Proace a dále také potřebné přístrojové vybavení pro mobilní kliniku. V souladu s institucionálním plánem univerzity pro rok 2021 byly za tímto účelem pořízeny přenosné přístroje, jako je rentgenologický a ultrasonografický přístroj, přenosný endoskop se zobrazovací jednotkou, anesteziologický přístroj s mobilní jednotkou pro dentální zákroky, otoskop, mikroskop,

infuzní pumpy, přenosná elektrokoagulační jednotka, acidobazický analyzátor, generátor kyslíku, tlakoměr, dermatoskop, oxymeter a oftalmoskop. Těmito a dalšími zařízeními budou dovybaveny automobily upravené na mobilní kliniku pro malá a velká zvířata k uskutečňování extramurální výuky pro studenty.

2.2. Simulační centrum

V rámci přípravy stavebních úprav pro vybudování simulačního centra pro choroby malých zvířat a choroby velkých zvířat byly na fakultě vytipovány prostory v budově č. 43 (Pavilonu klinik malých zvířat) a budově č. 7 (Pavilonu prof. Klobouka). V současné době jsou připravovány ve spolupráci s Oddělením investic a správy majetku VETUNI podklady pro stavební povolení s předpokladem zahájení stavebních úprav v roce 2022.

V souvislosti se záměrem vybudování simulačního centra byl na naší fakultě v letošním roce realizován nákup simulačních pomůcek a animálních modelů určených pro praktickou výuku studentů s cílem získávání klinických dovedností a kompetencí. Za tímto účelem bylo pořízeno 15 různých druhů simulátorů, jako je na-

Úpravou curricula byla dále rozšířena klinická výuka na pacientech

příklad simulátor skotu pro nácvič inseminace a vyšetření reprodukčního traktu, injekční simulátor hlavy a krku pro nácvič injekčních aplikací, značkování uší a aplikaci implantátů, simulátor kravského vemene, simulátor laparotomie a kastrace, model tkáně na nácvič chirurgické sutury, model končetiny psa pro nácvič i. v. katetrizace a infuzní terapie, model nohy psa pro nácvič i. v. punkce, model hlavy pro nácvič orotracheální intubace, psí model hlavy a krku pro nácvič punkce a katetrizačních technik v. jugularis, model psa a kočky pro nácvič kardiovaskulární resuscitace, podložky simulující kůži a svalovou tkáň pro nácvič injekční aplikace, model dutého orgánu pro nácvič technik chirurgické sutury, sety pro nácvič chirurgických dovedností a modely končetiny pro nácvič obvazových technik.

3. KONTROLA BEZPEČNOSTI V LABORATORÍCH A DALŠÍCH VÝUKOVÝCH PROSTORECH

V souladu s akreditačními požadavky byla zřízena fakultní Komise pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a studiu. Byla provedena kontrola bezpečnosti a biosecurity v laboratořích a dalších výukových prostorech fakulty s cílem modernizaci těchto provozů z pohledu nejnovějších požadavků. Týká se to zejména dovybavení laboratorních prostor očními sprchami, revize a řešení křížení cest, hygienických smyček, náhrady formalinu při přípravě pitevniho materiálu a zajištění monitoringu formalinových par, revize návodů a manuálů pro biosecurity, revize či dopracování evakuačních plánů, zacházení s jedy, s léčivy, ionizujícím zářením, radioizotopy, geneticky modifikova-

ným materiálem, patogeny, živočišnými odpady, apod. Realizace a kontrola v oblasti biosecurity musí být výrazněji formalizována. V této souvislosti je komisi na úrovni fakulty připravován Manuál bezpečné práce s biologickým materiálem.

Komise pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a studiu FVL (od 1. 3. 2021)

Předseda

Prof. MVDr. Alois Čížek, CSc.

Členové interní

Prof. MVDr. Jaroslav Doubek, CSc.

Prof. MVDr. Jiří Smola, CSc.

Prof. MVDr. František Tichý, CSc.

Doc. MVDr. Josef Illek, DrSc.

Ing. Vladimír Kohoutek

text: M. Crha

foto: S. Šmahelová, archiv FVL

Fakulta veterinární hygieny a ekologie se připravuje na mezinárodní akreditaci EAEVE

Jednání VR FVHE (v předcorvidové době)

Posláním EAEVE (European Association of Establishments for Veterinary Education) je hodnotit, propagovat a dále rozvíjet kvalitu veterinárních vzdělávacích institucí a jejich výuky. Systém hodnocení EAEVE poskytuje jistotu pro danou instituci, že výuka dosahuje dohodnutých referenčních hodnot, pro studenty, že jejich vzdělání dosahuje úroveň dohodnutých a přijatelných standardů a pro veřejnost, že lze důvěřovat kvalitě absolventů.

Primárním cílem EAEVE je sledovat harmonizaci minimálních standardů ve studijním programu pro veterinární lékaře s požadavky směrnice 2005/36/ES (ve znění směrnice

2013/55/EU), která je relevantní pro automatické uznávání jejich kvalifikace v rámci EU. Dalším cílem je posílit spolupráci mezi členskými institucemi a působit jako fórum pro diskusi o zlepšování a harmonizaci veterinárního vzdělávání. V roce 2021 je ze 110 veterinárních vzdělávacích zařízení existujících v Evropě 101 členy EAEVE.

Pro proces hodnocení a sjednocení standardů slouží aktuální Standardní operační postup (SOP) evropského systému veterinárního vzdělávání (ESEVT) byl schválen v roce 2019, některé další změny proběhly ještě v loňském roce. SOP obsahuje 10 standardů pro akreditační proces.

STANDARD 1: CÍLE INSTITUCE, ORGANIZACE INSTITUCE, ZAJIŠTĚNÍ KVALITY

Fakulta veterinární hygieny a ekologie (dále jen FVHE) má vypracovaný Strategický záměr Fakulty veterinární hygieny a ekologie Veterinární univerzity Brno na období 2021 až 2030 (dále SZ). Tento SZ byl projednán ve Vědecké radě fakulty dne 30. 6. 2021 a schválen AS FVHE na jednání dne 26. 10. 2021. SZ podrobně rozpracovává cíle a plán realizace naplňování jednotlivých standardů SOP včetně indikátorů. Součástí SZ fakulty je SWOT analýza činnosti. Mezi prioritní cíle SZ patří zajištění kvality vzdělávání mimo jiné také posilováním vazby studia na praxi. Plán realizace strategického záměru (dále PRSZ) na rok 2021 byl projednán ve Vědecké radě fakulty dne 30. 6. 2021 a schválen AS FVHE na jednání dne 26. 10. 2021. Fakulta předloží v roce 2022 vyhodnocení plnění PRSZ formou Výroční zprávy o činnosti a hodnocení činnosti za rok 2021.

Fakultní systém kvality ještě není dopracován, fakulta byla za rok 2020 hodnocena s ohledem na stávající systém zajištění a hodnocení kvality na VETUNI v souhrnné zprávě za celou univerzitu.

STANDARD 2: FINANCOVÁNÍ

FVHE schválila pro rok 2021 Pravidla pro sestavování rozpočtu (jednání AS FVHE 8. 4. 2021) a následně

Rozpočet FVHE (jednání AS FVHE dne 28. 4. 2021), který je nastaven jako multizdrojový pro financování provozních i mzdových nákladů (MŠMT, granty, veterinární činnost, anglický studijní program, doplňková činnost a další). Výroční zpráva o hospodaření fakulty v roce 2020 byla schválena AS FVHE dne 10. 3. 2021. Děkanka má jako poradní orgán v otázkách financování fakulty jmenovanou Ekonomickou komisi. Financování přípravy na mezinárodní akreditaci bylo v rozpočtu fakulty podpořeno rozpočtem VETUNI a v projektech IP VETUNI.

STANDARD 3: CURRICULUM

Fakulta změnila garanta studijního programu (dále jen SP) Veterinární hygiena a ekologie, nový garant splňuje všechny požadavky relevantních předpisů a je zárukou dalšího rozvoje studijního programu v souladu s požadavky na kvalitu a parametry národní i evropské akreditace.

Fakulta vytvořila Komisi pro veterinární vzdělávání, která zahrnuje učitele VETUNI, studenty a odborníky z praxe. Komise se vyjadřuje zejména k návrhům curricula magisterského studijního programu Veterinární hygiena a ekologie v souladu s aktuálními trendy a standardy pro veterinární vzdělávání. Vytváří tak zpětnou vazbu zainteresovaných stran (akademických pracovníků, studentů a stakeholderů) v rámci realizace systému zajišťování kvality. Komise jedná podle potřeby, minimálně však 1x za rok. Jednání probíhají prezenčně, distančně nebo kombinovaně, je možné hlasování *per rollam*. Komise jednala dne 18. 12. 2020 (návrh na změny studijního plánu) a v roce 2021 (*per rollam*, deníky praxe, náplň praxe).

Fakulta přizpůsobila curriculum SP Veterinární hygiena a ekologie aktuálním SOP, tzn.:

- vymezila ve studijním plánu SP Veterinární hygiena a ekologie nové předměty (komunikační dovednosti, zpracování dat a poznatků, řízení zdraví stáda),
- rozdělila externí praxi na preklinickou praxi u zájmových zvířat a hospodářských zvířat a klinickou praxi u zájmových zvířat a hospodářských zvířat,
- vymezila náplň praxí a vypracovala deníky praxí
- upřesnila rozsah praktické klinické výuky na zvířatech,
- zařadila nové „klinické“ SZ – povinnou státní zkoušku z chorob psů a koček a nové PVP SZ (Choroby drůbeže a králíků, Choroby zvěře, ryb a včel)
- aktualizovala a rozšířila předměty Day One Skills pro získání nejen dovedností, ale i kompetencí pro naplnění DOC určených v rámci SOP EAEVE.

Fakulta komunikovala změny v curricula s členy Komise pro VV a také se studenty a učiteli na on-line setkání dne 9. 2. 2021 (účastnilo se 249 studentů a 15 učitelů, účastníci vyplnili online dotazník ke zpětné vazbě k diskutovanému tématu).

Studijní plán SP Veterinární hygiena a ekologie byl projednán AS FVHE dne 10. 3. 2021 s kladným vyjádřením a schválen VR FVHE dne 30. 4. 2021. Rektor VETUNI jako předseda RVH vydal Rozhodnutí o schválení změn ve SP Veterinární hygiena a ekologie ze dne 26. 7. 2021. Národní akreditační úřad změnu garanta SP (podstatná změna dle metodických pokynů NAÚ povinná k ohlášení) zaregistroval.

Jednáním uvedené komise prošly také návrhy na náplň všech typů praxí včetně nově zařazených preklinických u zájmových a hospodářských zvířat a také návrhy na deníky praxe. Praxe jsou buď samostatným předmětem ve studijním plánu (preklinické praxe,

praxe na jatkách a praxe na KVS) nebo součástí jiného předmětu (v rámci bloku pro státní zkoušku z chorob psů a koček a chorob přežvýkavců a prasat a PVP SZ Choroby drůbeže a králíků). Za náplň a organizaci praxe odpovídá garant předmětu. Na úrovni fakulty je garantem praxí a uzavíraných smluv s jejich poskytovatelem proděkanka pro vzdělávání. Smlouvy o zajištění klinické praxe jsou uzavírány s praktickými veterinárními lékaři na základě rámcové dohody s KVL ČR. Preklinické praxe jsou postupně projednávány a uzavírány s jednotlivými poskytovateli. Smlouva se SVS ČR byla již uzavřena.

Fakulta podrobněji popsala výstupy z učení pro SP Veterinární hygiena a ekologie a v rámci něj pro jednotlivé studijní předměty. Dokument je nyní předmětem kontroly garanta studijního programu.

STANDARD 4: VYBAVENOST A PŘÍSTROJE

Fakulta provedla kontrolu bezpečnosti a biosecurity v laboratořích a dalších výukových prostorech a vyhodnocení

Oční sprcha

těchto provozů z pohledu nejnovějších požadavků (zejména oční sprchy, sprchy, návody, manuály pro biosecurity, černobílý provoz, ochranné pomůcky, evakuační plány, zacházení s jedy, s léčivými, ionizujícím zářením, radioizotopy, geneticky modifikovaným materiálem, patogeny, živočišnými odpady, odpady a další).

Fakulta provedla pasportizaci výukových a výzkumných místností z hlediska kategorií požadavků na bezpečnost a biosecurity v laboratořích. Vypracovala systém postupných úprav a zajištění potřebného vybavení. Fakulta vypracovala podklady pro nákup nezbytného vybavení laborato-

Akreditované pracoviště pro chov ryb, ústav 2190

ří – oční sprchy, bezpečnostní skříně pro ukládání chemikálií, kyselin a luhů, plynů a jedů.

Modernizace výukových podmínek při ustájení zvířat a v chovu zvířat se řeší na Ústavu ochrany a welfare zvířat a veřejného veterinárního lékařství a Ústavu chovu zvířat, výživy zvířat a biochemie. Další prostory tohoto typu jsou v rámci FVL. Stejně tak požadavky na pohotovostní službu, mobilní kliniky a modernizaci pavilonu pro infekční choroby je třeba řešit na FVL.

Fakulta zřídila Komisi pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a studiu na FVHE, provedla dne 29. 6. 2021 školení akademických i neakademických pracovníků k nakládání s chemickými látkami. Pro kontrolu bezpečnosti práce v laboratořích byl vypracován Manuál / checklist. Fakulta dále pracuje na dokončení vybavení ústavů bezpečnostními prvky a zařízeními, připravuje plán dalších školení (první pomoci, chemických látek, BOZP), provedení kontroly výukových prostor fakulty se zaměřením na biosecurity a další manuály (laboratorní řád, Biosafety&Biosecurity manuál).

STANDARD 5: ZVÍŘATA A VÝUKOVÝ MATERIÁL ŽIVOČIŠNÉHO PŮVODU

Modernizace výukových prostor pro self learning studentů využívající přístup do elektronických záznamů o pacientech a modernizace počítačového vybavení a systému přístupu do této databáze na principu zvyšování uživatelského komfortu práce s těmito databázemi je v rámci FVL. Fakulta modernizovala a akreditovala prostory pro výuku na zvířatech v budovách, které využívá pro výuku (budova č. 25, č. 32 a č. 19).

STANDARD 6: VÝUKOVÉ ZDROJE

Fakulta poskytuje studentům výukové opory pro jejich studium, a to ve formě elektronicky dostupných přednášek anebo podkladů k přednáškám pro studenty, elektronických výukových textů, skript a učebnic dostupných v knihovně univerzity, power pointových prezentací, přístupů do databáze výukových opor vznikajících v rámci IVA, přístupů do databází vědeckých a odborných poznatků, přístupu na internet a dalších. Studenti jsou vyučováni ve zvyšování schopnosti získávat data, vyhodnocovat je a interpretovat výsledky (předmět biostatistika, nový

předmět zpracování dat a poznatků aj.). Fakulta poskytuje školení na pro akademické pracovníky na Moodle a MS TEAMS, ve kterých byly vytvořeny výukové pomůcky a opory v rámci distančních forem výuky.

STANDARD 7: PŘIJÍMÁNÍ STUDENTŮ, POKROK V RÁMCI STUDIA A WELFARE

Fakulta zatím pracuje na vyhodnocení podmínek pro studium osob znevýhodněných ke studiu vzhledem k zjištěné dysfunkci a zvažuje, které dysfunkce případně jejich úroveň jsou neslučitelné s veterinárním studiem.

Univerzita vybudovala Centrum poradenství pro studenty a obě veterinární fakulty se podílí na jeho činnosti. Centrum by se mělo soustředit na uchazeče, studenty i absolventy. Pro uchazeče – nabízet a propagovat svoje programy (zejména na veletrzích), studentům pomáhat při řešení studentských problémů, a tím zvýšit úspěšnost studia a absolventům předávat informace o nabídkách zaměstnání.

Fakulta se dlouhodobě zajímá o studijní výsledky a problémy studentů a má přehled o neúspěšných studentech a příčinách neúspěchu, podklady pro vyhodnocení poskytuje studijní oddělení a oddělení pro kvalitu. Nově otevřené centrum nyní přebírá řadu aktivit, které se doposud řešily na studijním oddělení fakulty. Např. na základě analýz výsledků studia byly učeny problematické předměty, nesplněné (podruhé zapsané) předměty, které si studenti přenášeli do vyššího ročníku. Garanti těchto předmětů jsou oslovováni, aby pro neúspěšné studenty uspořádali přednášku, nebo konzultaci, kde by shrnuli učivo, co je nejdůležitější a upozornili, kde se často dělají chyby atd. Studenti se mohou obracet na pracovníky centra i s dalšími problémy, např. psychologického charakteru. Lze zde řešit i případné

Zkoušení studentů

stížnosti studentů (mezilidský konflikt, obtěžování apod.). Nyní se pracuje na podrobnějším popisu činnosti centra.

STANDARD 8: HODNOCENÍ STUDENTŮ

Fakulta připravuje formální postup při ústním zkoušení s důrazem na popis nedostatků, přítomnosti dalších osob apod., zatím bylo vydáno pouze ústní doporučení k průběhu ústních zkoušek ve smyslu objektivizace výsledků a doložitelnosti průběhu zkoušení. Na fakultě je však postup, že u zkoušky není přítomen jen zkoušený student, ale zároveň další osoba, obvyklý.

Rovněž připravujeme motivační postup a školení učitelů k vytváření příležitostí pro procvičování při samostudiu, vytváření samotestovacích systémů a dalších možností pro přípravu studenta na zkoušku.

STANDARD 9: AKADEMICKÝ A PODPŮRNÝ PERSONÁL

Fakulta vypracovala návrh na systém školení AP a NeAP a předložila k diskusi na vedení fakulty a poradě přednostů. Systém se dále rozpracovává

podrobně s ohledem na druhy školení a jejich zajištění. Pro AP se počítá s organizací povinných školení ze strany fakulty (pedagogické, systémy zajišťování a hodnocení kvality činností, problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zacházení s chemickými látkami, jedy a léčivy, problematiky požární ochrany, biosecurity) a aktivit, které by měly být motivovány a vázány spíše na odborné dovednosti, příp. jazykové. U školení NeAP je třeba zajistit hlavně znalosti problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zacházení s chemickými látkami, jedy a léčivy, práce s pokusnými zvířaty, problematiky požární ochrany, biosecurity, počítačových dovedností, a případně jazykových schopností. Při přípravě systému školení pracovníků je důležitým prvkem najít motivační vazby proškolení pracovníků.

Fakulta pravidelně pořádá školení vedoucí ke zvyšování kvality vedení závěrečných prací a využívání Moodle příp. dalších technik pro e-learning a také již výše zmíněné školení k nakládání s chemickými látkami.

Fakulta rozpracovává postupy hodnocení efektivity výuky akademických

pracovníků, mentoringu a dále také kariérní řády pro AP a NeAP.

Fakulta úspěšně zapojila akademické pracovníky do systému atestačního vzdělávání I. a II. stupně a považuje tento způsob vzdělávání za velmi přínosný. Zahájili jsme přípravu zapojení AP do získání evropských specializací.

STANDARD 10: VÝZKUMNÉ PROGRAMY, POSTGRADUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Fakulta pracuje na vytvoření efektivního postupu pro získávání dalších informací od akademických pracovníků, zejména se jedná o přehled publikací akademických pracovníků, které byly svými výsledky uplatněny anebo zahrnuty do výuky studentů. Dále se připravuje souhrn údajů o zapojení studentů a doktorandů do výzkumné a tvůrčí činnosti fakulty. Tyto údaje budou zahrnuty do Výroční zprávy o činnosti fakulty za rok 2021. Za motivační prvek je považována prezentace výsledků výzkumné a jiné činnosti pracovníků na ústavech, pracujeme na systému, který zohlední možnosti jednotlivých ústavů.

Fakulta veterinární hygieny a ekologie VETUNI naplňuje v převážné míře všechny stanovené standardy a jejich podstandardy. Aby dosáhla vyšší úroveň shody se standardy SOP a mohla lépe formálně prokázat jejich plnění, uskutečnila fakulta řadu opatření a některá další opatření jsou rozpracovaná. Vzhledem k systému integrované výuky jsou některá opatření přímo vázaná na konkrétní výuku, realizovaná zvláště na každé veterinární fakultě a jiná jsou řešena na jedné či druhé fakultě pro oba veterinární studijní programy.

text: B. Tremlová
foto: archiv FVHE

BUDOVA 31 JAKO NOVÉ ZÁZEMÍ ÚSTAVU BIOLOGIE A CHOROB VOLNĚ ŽIJÍCÍCH ZVÍŘAT

I. HISTORIE A REKONSTRUKCE BUDOVY 31

Nadstavba budovy 31 v r. 1931

Při procházení areálem VETUNI si studenti, akademičtí pracovníci, další zaměstnanci univerzity i návštěvníci mohli všimnout, že od druhé poloviny roku 2020 a prakticky po celý rok 2021 probíhala generální rekonstrukce budovy 31. Po dokončení rekonstrukce a kolaudaci koncem r. 2021 získá v této budově zázemí Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE, jehož pracoviště byla po dobu předcházejících pěti let v různých provizorních prostorách budov 1, 2, 14, 22 a 33 v areálu VETUNI a jednu dobu dokonce i v areálu MENDELU na tř. Gen. Píky. V tomto příspěvku bychom chtěli přiblížit historii budovy 31 včetně průběhu její poslední rekonstrukce. V následujícím příspěvku bude podána informace o struktuře Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat, nových výukových prostorách a zaměření výzkumu a výuky na tomto pracovišti v příštím období.

Pro nově založenou Vysokou školu zvěrolékařskou v Brně byla v r. 1918 uvolněna nejprve větší část kasáren 6. jezdeckého pluku. Později k nim byly připojeny budovy Moravské zemské vychovatelny se svými dílnami. Budova vychovatelny (nyní budova 32) byla dílem slavného dánsko-rakouského architekta Theophila Edvarda von Hansena, který v Brně navrhl také Besední dům či historické budovy Nemocnice u sv. Anny.

Budova vychovatelny byla určena pro 180 problémových chlapců, měla 10 ložnic a 5 tříd pro výuku v německém i českém jazyce, izolační místnost a kapli. K budově patřila velká zahrada, kde byla později postavena budova pro praktickou výuku v dílnách (nyní

budova 31). Chovanci se zabývali krejčovstvím, zámečnictvím, knihařstvím, stolařstvím a zahradnictvím. Provoz vychovatelny byl zahájen 21. 9. 1890 a život v ní se řídil přísnými pravidly. Chlapci byli rozděleni do tří oddělení podle „stupně mravní zpustlosti“. Nejtěžší oddělení bylo trestné a z něj se mohl chovanec dostat až po šesti měsících vzorného chování. Nepolepšitelní chovanci byli odesíláni do dorostové Vychovatelny v Novém Jičíně, zřízené v roce 1888. Krádem celé výchovy bylo: „Nechuť k práci je příčinou bídy a mravního úpadku.“ Proto se velmi dbalo na pracovní výchovu. Krádeže se trestaly například tak, že provinilec musel kradenou věc nosit upevněnou na svém oděvu. Ve vychovatelně byla i tělocvična, rozvíjela se estetická výchova. Koncem školního roku jezdili chlapci na výlety do Pisárek nebo k restauraci Myslivna.

Po vzniku Československé republiky byl změněn původní název

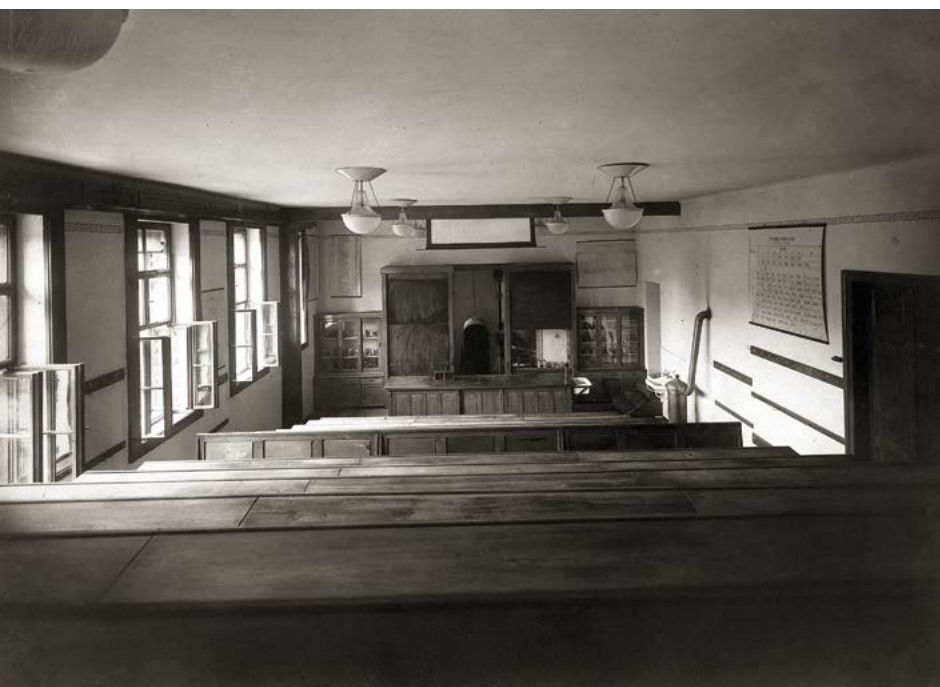
Vychovatelna císaře Františka Josefa na Moravskou zemskou vychovatelnu pro hochy. Již v prosinci 1919 musela vychovatelna propůjčit zahradu a brzy i sousední dílenský trakt Vysoké škole zvěrolékařské, na jejíž existenci mělo město Brno velký zájem. V roce 1921 se existence vychovatelny chýlila ke konci. Nepomohly protesty ředitele vychovatelny a ostatních pedagogů. Postupně byly zabírány místnosti v hlavní budově a nakonec bylo rozhodnuto o vystěhování celé vychovatelny (Konferenční protokoly 1910–1944, Státní okresní archiv Kroměříž, fond VÚ Střílky, B-e 124, inv. č. 399). O prázdninách roku 1921 nastalo kvapné stěhování vychovatelny z Brna do devíti nouzových pavilonů, postavených za první světové války při okresní nemocnici v Uherském Hradišti.

Budova dřívější Moravské zemské vychovatelny a přilehlá budova dílen se staly prvními budovami, kde

mohla plnohodnotně probíhat výuka posluchačů nově založené Vysoké školy zvěrolékařské. Zpočátku v budově 32 sídlil rektorát a ústavy zabezpečující výuku biologie, zoologie a parazitologie, farmakologie, fyziologie a histologie. Dřívější kaple vychovatelny ve třetím patře budovy

Dostavba budovy Chemického ústavu (budova č. 31)

Původní posluchárna v budově 31

32 byla upravena na posluchárnu. Jednopatrová budova dílen (budova 31) byla domovem Chemického ústavu, provizorně zde byl umístěn Ústav hygieny masa a potravin, později část Ústavu nauky o krmení. Po roce 1945 tam byl částečně umístěn Parazitologický ústav a Ústav výživy. V posluchárně v budově 31 byly 11. prosince 1920 první doktorské promoce.

Jak se žilo v prvních značně stísněných poměrech v jednotlivých pavilonech, o tom podává svědectví vzpomínka prof. MVDr. Antonína Janečka: „V roce 1923 začínal jsem na Chemickém ústavě školy jako demonstrátor a v roce 1927 jsem nastoupil asistentské místo. Chemický ústav měl zvláštní charakter, v prvním patře bydlel prof. Bečka s rodinou a jeho byt se takřka prolínal s Chemickým

Původní cvičebna v budově 31

ústavem. Knihovna ústavu, přístupná asistentům i demonstrátorům, sloužila i za obývací pokoj rodiny profesora. V prvním patře vpravo a v části přízemí byl Ústav hygieny a vpravo byt zřízence a strojníka Vlčka. Na ta léta vzpomínám s nejhezčími pocity. Všichni příslušníci rodiny Bečkovy byli mimořádně hodní lidé, pan profesor člověk neobyčejně ušlechtilý, vztah pracovníků navzájem byl srdečný a vřelý.”

V roce 1931 byla budova 31 zvýšena o druhé poschodí a po roce 1945 byla rekonstruována pro poválečné znovuzahájení výuky veterinárních lékařů. Pokračovatelem Chemického ústavu se v poválečném období stal Ústav biochemie, chemie a biofyziky. Budova 31 byla postupně modernizována. Sklepní prostory byly upraveny začátkem 70. let 20. st. k vytvoření zázemí pracoviště pro využití radioizotopů. V r. 1992 proběhla v budově rekonstrukce vzduchotechniky a výměna rozvodů plynu a vody. V r. 1998 byla vyměněna okna a vstupní dveře.

Lodžie v 1. poschodí byla přebudována na přípravnu pro praktická cvičení z chemie. V r. 2003 byla zvětšena kapacita cvičeben biochemie a fyziky a byly vybudovány i cvičebny pro anorganickou a organickou chemii.

V r. 2005 byla budova při úpravě fasády tepelně izolována. Před generální rekonstrukcí v letech 2020/2021 byla budova 31 krátce sídlem Ústavu gastronomie FVHE.

Celková stavební rekonstrukce realizovaná v letech 2020/2021 vycházela z původního provozního i estetického konceptu a architektonicky se snažila se udržet budovu 31v minimalistickém duchu. Barevně a materiálově je objekt pojat v původní béžovo hnědé barvě, která byla prokázána stratigrafickým průzkumem s odkazem na dřívější rekonstrukci a dostavbu 3. a 4. nadzemního patra.

V suterénu objektu bude technické zázemí provozu budovy. Přízemí (první nadzemní patro) objektu bude věnováno výhradně výuce, bude zde situována posluchárna pro 111 studentů včetně dvou sezení pro handicapované. Dále jsou zde budovány tři plně vybavené cvičebny, každá s kapacitou 16 studentů pro výuku biologie a biofyziky. Mezi cvičebnami a posluchárnou v centrální části tohoto patra je dostatečně prostorné

Budova 31 po první stavební rekonstrukci

Letecký pohled na areál univerzity v r. 1968. V popředí snímku budovy 31 a 32

respirium pro shromažďování studentů před výukou. V druhém nadzemním patře je pro výuku určena cvičebna zoologie také s kapacitou 16 studentů. Ve třetím nadzemním patře objektu bude umístěn sekretariát ústavu, pracovna přednosty, zasedací a seminární místnost, která bude sloužit rovněž jako knihovna ústavu a místo pro obhajoby kvalifikačních prací studentů a zkoušení. Vědecké činnosti budou věnovány nové labo-

ratoře v suterénu, druhém a třetím nadzemním patře. Ve čtvrtém patře budou technické místnosti k zabezpečení provozu. Projektová dokumentace rekonstrukce budovy 31 byla dílem studia PROJECT building, s.r.o., z Brna. Stavební realizaci zabezpečila firma PS Brno, s.r.o.

text: Ivan Literák, Hana Vacková, Petr Stojan, Petr Mužik
foto: archiv univerzity, Petr Mužik

Dokumentace průběhu rekonstrukce budovy 31 v letech 2020/2021

50. konference Lenfeldovy a Höklovy dny

Fakulta veterinární hygieny a ekologie VETUNI je každoročně místem setkání akademických a vědeckých pracovníků a dalších expertů z vědecké, výzkumné a aplikační sféry na vědeckých konferencích, které sama pořádá. Konference o hygieně a technologii potravin má z nich nejdelsí historii a tradici.

Prof. Lenfeld, který garantoval tak výuku hygieny potravin na Vysoké škole zvěrolékařské, zavedl tzv. seminární rozpravu pro svoje kolegy.

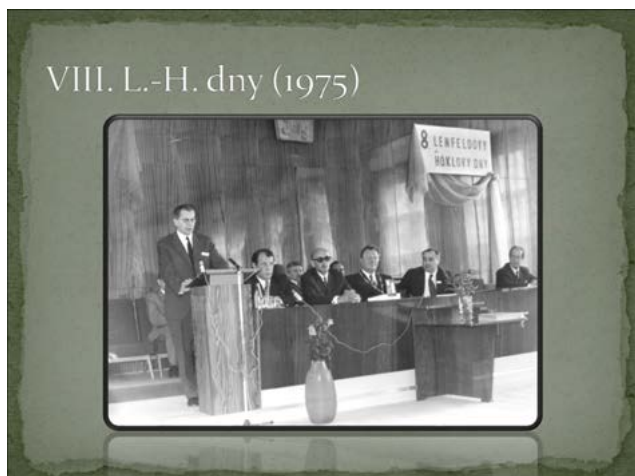
Jeho žák a nástupce Doc. Hökl si byl jako pedagog dobře vědom toho, že zkušenosti a vědomosti tradované na vysoké škole je nutné přenášet do praxe. Proto hned po 2. světové válce začal organizovat odborné semináře a první takový seminář se konal již v prosinci 1945, v době, kdy se ještě odstraňovaly válečné škody. V roce 1947 se už konalo pět seminářů, a to první v lednu o tržnictví, péči o potraviny v lázních a dozorem nad potravinami v Praze. Druhý seminář konaný v březnu byl věnován památce Jana

Lenfelda a jatečnictví. Na třetím semináři 29. března byl přednesen návrh na budování veterinárních ústavů. Na tento návrh navazoval další seminář v květnu věnovaný ústavům a laboratorům vyšetřujícím maso s převládající problematikou salmonel. Poslední dva semináře se konaly v roce 1948. V dalších letech byly semináře nahrazeny kurzy pro pracovníky masného průmyslu a konzerváren. Byly to zpravidla několikadenní akce pro hygieniky a technology. V roce 1967 se konalo na Veterinární fakultě v Brně sympozium k nedožitým narozeninám doc. Hökla. V roce 1968 při příležitosti 50. výročí založení vysokého učení veterinárního v Brně začínají nové dějiny a tradice Lenfeldových a Höklových dnů.

Současná konference je realizací odkazu našich předchůdců, učitelů a vědců v oblasti hygieny a technologie potravin. Zabývá se novými trendy v oblasti potravin živočišného i rostlinného původu a přináší aktuální výsledky výzkumné činnosti, ale

také poznatky z aplikace těchto výsledků a potravinového práva v praxi. Představuje příležitost k setkání odborníků jak z oblasti výroby, kontroly, hodnocení kvality a bezpečnosti potravin, tak i pracovníků z vědeckých a vzdělávacích institucí, výzkumných ústavů, dozorových orgánů a praxe. Organizátorem konference je Ústav hygieny a technologie potravin rostlinného původu ve spolupráci se Státní veterinární správou. Odborná část konference bývá doplněna setkáním s historií veterinární hygieny potravin. V posledních letech byla pravidelně v rámci konference udělována ocenění významným osobnostem z oblasti veterinární hygieny.

Tradice pravidelného konání konference byla v historii několikrát přerušena, naposledy kvůli pandemii COVID-19 v roce 2020. Proto se 50. ročník konference konal až v letošním roce, a to ještě netradiční on-line formou. Z uvedených důvodů se nepředávala ocenění a nekonala historická část konference.

Konference 1975

Konferenci 50. Lenfeldovy a Hök-lovy dny zahájila a všechny účastníky konference přivítala děkanka fakulty doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D., která ve své přednášce připomněla 30. výročí založení Fakulty veterinární hygieny a ekologie a 50. výročí konání konference.

Odborný program konference zahrnoval 14 přednášek a 34 posterových sdělení.

Přednášky byly zaměřeny jednak obecněji na aktuální problematiku bezpečnosti a kvality potravin a dále podobně jako posterová sdělení přinesly konkrétní výsledky výzkumné činnosti. Diskuse byla možná s autory všech přednášek a posterových sdělení.

PŘEHLED PŘEDNÁŠEK:

Jan Váňa Aktuální zdravotní problematika potravin živočišného původu

Petra Šotolová GFSI systémy řízení bezpečnosti potravin

Petra Mačáková Aktuální změny v potravinářské legislativě

Kamila Novotná Kružíková Legislativní požadavky na poskytování informací o potravinách při prodeji potravin na dálku

Josef Kameník Údržnost reformulovaných masných výrobků s nižším podílem soli

Slavomír Marcínčák Kvalita masa kurčiat po skrmovaní fementovaných krmív a humínových látek

Emília Ondušková Identifikace alergenů v obilovinách pomocí tandemové hmotnostní spektrometrie

Šárka Bursová Prežívání *L. monocytogenes* v čerstvých filetech lososa marinovaného gravad lax postupem

Josef Kameník Alternativity masa na bázi rostlinných bílkovin nebo tkáňových kultur

Jindřich Pokora Výsledky úředních kontrol provedených SZPI v roce 2020

Dana Gabrovká Aktuální trendy a inovace v potravinářství, aktivity potravinářského průmyslu

Naděžda Kulišťáková Cahlíková Boj proti potravinovým podvodům v systémech jakosti a bezpečnosti potravin

Matej Pospiech Hodnocení melissopalynologických metod pro kontrolní účely

Dani Dordevic Prospěšné stránky biologicky rozložitelných/jedlých obalů

Na závěr se s účastníky konference opět rozloučila děkanka Tremlová a všem, kteří přispěli k úspěšnému průběhu konference poděkovala.

Letošní konference měla 162 registrovaných účastníků zejména ze státních dozorových orgánů, z výzkumných a odborných organizací, z naší univerzity a dalších vzdělávacích institucí, včetně hostů ze Slovenska. Konferenci podpořila firma PROFOOD Jemotrading spol. s r.o. a odborný časopis Maso.

Účastníci konference potvrdili v anketě, že i letošní on-line konference splnila jejich očekávání a my jsme velmi rádi, že jsme mohli alespoň touto cestou zprostředkovat nové odborné poznatky a informace, přestože nám všem chybělo osobní setkání.

text: B. Tremlová

foto: J. Doležalová, archiv VETUNI

Přednáška Ing. K. Novotné Kružíkové

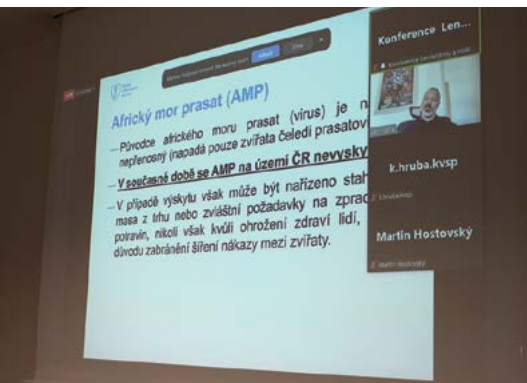
Přednáška doc. Bursově

Přednáška doc. Kameníka

Přednáška doc. Pospiecha

Přednáška Dr. J. Váni

Říjnový seminář pro inspektory SZPI proběhl na Ústavu hygieny a technologií potravin živočišného původu na téma „Trvanlivé salámy“

Seminář pro inspektory SZPI na FVHE

Vzdělávat se musí soustavně nejenom studenti, ale také odborníci v praxi. Plně si tuto potřebu uvědomuje vedení Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI), které pravidelně organizuje pro své inspektory i vedoucí pracovníky odborná školení na nejrůznější témata. A je dobře, že si k tomu zve akademické pracovníky z Ústavu hygieny a technologií potravin živočišného původu a gastronomie na FVHE VETUNI.

Spolupráce začala před pěti lety seminářem na téma „Teplná úprava masa sous-vide“, pokračovala dalšími akcemi – dvoudenním školením o bourání a balení výsekového masa nebo loňským seminářem o hmotnostních ztrátách masa při tepelné úpravě. A poslední společná aktivita proběhla letos 21. října na téma „Trvanlivé salámy“.

Přednášky o technologických postupech a zásadách výroby trvanli-

vých fermentovaných i tepelně opracovaných salámů, o možnostech stanovení čistých svalových bílkovin a hodnot vodní aktivity i o problematice detekce strojné odděleného masa přednesli Josef Kameník, František Ježek a Matej Pospiech z FVHE. Přednášky byly doplněny senzorkým hodnocením vzorků trvanlivých salámů, které proběhlo v senzoričké laboratoři Ústavu hygieny a technologií potravin živočišné-

Ing. František Ježek, Ph.D. přednášel o problematice stanovení čistých svalových bílkovin

ho původu a gastronomie pod dohledem Františka Ježka.

Seminář byl přínosem pro obě strany. Odborníci SZPI si rozšířili poznatky o náročné technologii produkce oblíbených trvanlivých salámů, což jim pomůže v každodenní kontrolní činnosti. Pracovníci FVHE prezentovali výsledky svých zkušeností a řešených projektů.

Problematiku stanovení čistých svalových bílkovin řeší tým FVHE ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Masarykovy univerzity v rámci projektu Ministerstva zemědělství ČR z programu Země, který zastřešuje Národní agentura zemědělského výzkumu (NAZV). Hlavním řešitelem zmíněného projektu je Ing. František Ježek, Ph.D. Pravidelný kontakt a spolupráce FVHE a SZPI vytváří dobré podmínky pro uplatnění absolventů VETUNI, zejména studijních programů Bezpečnost

a kvalita potravin nebo Zdravotní nezávadnost a kvalita potravin v gastronomii.

text: Josef Kameník
foto: archiv FVHE

Součástí semináře bylo také hodnocení vzorků trvanlivých salámů v senzorické laboratoři Ústavu hygieny a technologie potravin živočišného původu a gastronomie

Bakalářské a diplomové práce zvyšují svoji kvalitu

Školení pro vedoucí bakalářských a diplomových prací vedl prof. Večerek

Zpracovat bakalářskou a nebo diplomovou práci na závěr svého bakalářského a nebo navazujícího magisterského studijního programu je povinností studenta vyplývající ze zákona o vysokých školách a návazně ze studijního a zkušebního řádu platného pro studenty na příslušné fakultě Veterinární univerzity Brno. Na VETUNI je každý student vzděláván nejen v odborných znalostech příslušné oblasti jeho studia, a tím také v potřebné odborné a nebo vědecké úrovni nezbytné pro obsahové naplnění jeho kvalifikační práce, ale také z pohledu metodického ve smyslu postupů

vedoucích k efektivnímu zpracovávání a konečnému vytvoření bakalářské a nebo diplomové práce a také ve smyslu formy požadované pro kvalifikační práce. Každý student je z pohledu odborného i metodického veden při zpracovávání jeho závěrečné odborné práce školitelem. Školitel tak může vedením studenta podpořit pozitivní úroveň bakalářské a nebo diplomové práce studenta.

K podpoře dalšího zvyšování kvality bakalářských a nebo diplomových prací Fakulta veterinární hygieny a ekologie organizovala školení zaměřené na obsahové i formální náležitosti kvalifikačních prací určené školitelům bakalářských a nebo diplomových prací fakulty.

Obsahové zaměření školení zahrnovalo problematiku charakteristiky bakalářské a diplomové práce, požadavkům jejichž naplnění student zpracováním kvalifikační práce prokazuje, a následně byly řešeny problematiky vztahující se k jednotlivým částem bakalářské práce, tzn. stanovení tématu, obsahové náplně úvodu, cílů práce, literárního přehledu, materiálu a metodiky práce, zpracovávání údajů a dat, statistického zpracování, získávaných výsledků, diskusní části práce, formulace závěrů vyplývajících z práce, soupisu literatury, vytváření abstraktu a klíčových slov, požadavků na tabulky, grafy, schémata, fotografie a následně na konečnou formu kvalifikační práce a formální úpravu textu a celé práce.

Významnou součástí zvyšování kvality školitelů bakalářských a diplomových prací bylo rozšiřování a prohlubování jejich zkušenostní databáze ve smyslu řešení množství příkladů nejčastějších závad v bakalářských

a diplomových pracích s konkrétní specifikací příslušných nedostatků a s uvedením odpovídající úrovně řešení daného příkladu. Řešení pozitivních a negativních zkušenostních příkladů zahrnovalo oblast tématu práce a jeho názvu, charakteru práce s preferencí experimentálních a hodnotících prací, formulace cílů práce, závad týkajících se zpracování literárního přehledu, popisu metodiky bakalářské a nebo diplomové práce, způsobu uvádění dat, údajů, informací, jejich formátu v kvalifikační práci a požadavků na statistické zpracování, možné závady související s diskusní částí práce, a uvedení pozitivních a negativních případů při formulování závěrů práce. Školení bylo zaměřeno také na závady při zpracovávání posudků školitele a posudků oponenta kvalifikační práce, na nedostatky při obhajobě bakalářské a nebo diplomové práce a na požadavky z hlediska dodržení antiplagiátorských zásad.

Školení zaměřené k dalšímu zvyšování kvality bakalářských a nebo diplomových prací určené školitelům kvalifikačních prací se konalo již v předchozích obdobích a zkušenost ukázala, že jeho přínos byl velmi pozitivní, a to jak ve smyslu zvýšení kvality obsahového naplnění kvalifikačních prací, tak také ve smyslu formálního zvýšení úrovně prací i úrovně jejich obhajoby. Posláním konaného školení tak bylo navázat na pozitivní tradici tohoto proškolení určeného školitelům bakalářských a diplomových prací a opět posunout úroveň vedení kvalifikačních prací v pozitivním smyslu zvyšování jejich kvality.

text: V. Večerek

foto: E. Voslářová

MODELOVÉ, SIMULOVANÉ A SKUTEČNÉ PŘÍPADY Z PRAXE VSTUPUJÍ DO STÁTNÍCH ZKOUŠEK

Fakulta veterinární hygieny a ekologie přistoupila k změně systému zkoušení v rámci státních zkoušek, jenž výrazně přibližuje zakončování studia státní zkouškou požadavkům praxe. Systém výuky směřující ke státní zkoušce je založen na třech úrovních rozvoje poznatků a tvůrčího myšlení studentů v příslušném studijním programu.

První úroveň je reprezentována výukou v jednotlivých studijních předmětech, kde student získává znalosti, zkušenosti a dovednosti v příslušném předmětu a zkouška je orientována na ověření teoretických znalostí, nabytých zkušeností a získaných dovedností ve vymezeném předmětu. Jednotlivé předměty jsou strukturovaně seřazeny tak, aby existovala logická návaznost získávaných poznatků směřující ve své komplexnosti k celé šíři odborného zaměření studijního programu. V každém předmětu tak student získává poznatky z oboru na úrovni jejich současných znalostí v rozšíření o nejnovější vědecké poznatky publikované jinými pracovišti a o nejnovější odborné a vědecké poznatky získané výukovým pracovištěm. U zkoušky z jednotlivých předmětů pak student prezentuje poznatky vztahující se k příslušnému předmětu obsahově uspořádané na úrovni, která prokazuje odpovídající šíři i hloubku oborových poznatků získaných studentem.

V druhé úrovni realizované zpracováním bakalářské nebo diplomové práce student získává specializované poznatky vybraného zaměření, zpracovává informace a data odpovídajícími metodami, tvůrčím myšlením interpretuje získané výsledky a porovnává s dosavadními poznatky a formuluje příslušné závěry vyplývající z řešení příslušné specializované problematiky. Student řeší specializovaný problém odborné nebo vědecké problematiky a podílí se tak na získá-

Školení akademických pracovníků k novému systému státních zkoušek založených na modelových, simulovaných a skutečných případech z praxe vedl prof. Večerek

vání nových odborných nebo vědeckých poznatků v studovaném oboru, a tím rozvíjí svou schopnost tvůrčího myšlení a tvůrčího řešení určené problematiky.

Třetí úroveň je uskutečňována v rámci blokové výuky v závěru studia a je zaměřena na řešení množství modelových, simulovaných a nebo skutečných případů z praxe, při nichž student vychází z propojení poznatků získaných z předchozího studia odborných předmětů a využívá získané schopnosti tvůrčího myšlení a tvůrčího řešení konkrétního případů. Soubor modelových, simulovaných anebo skutečných případů z praxe vytváří při jejich řešení studentem širokou zkušenostní bázi pro řešení případů, s nimiž se jako absolvent bude setkávat v praxi, a tím je významně zvyšována kvalita přípravy absolventa na jeho bezprostřední působení v praxi.

Státní zkouška je pak zaměřena na ověření schopnosti studenta řešit konkrétní případy z praxe s využitím získaných poznatků v rámci studia studijního programu, tzn. že student při losování otázek státní zkoušky získává

zadání přibližně 5 konkrétních případů z praxe, které v průběhu rozhovoru s komisí pro státní zkoušky konkrétně na požadované úrovni řeší a prokazuje tak svoji schopnost tvůrčím způsobem řešit na odborné úrovni případy, které jej v rámci jeho činnosti jako absolventa v odborné praxi potkají. Schopnost řešení vybraného specializované problému na odborné nebo vědecké úrovni s odpovídajícím dosažením nových odborných nebo vědeckých poznatků student prokazuje při obhajobě bakalářské nebo diplomové práce.

Systém státních zkoušek, které šířeji zahrnují do svého obsahu řešení několika konkrétních modelových, simulovaných a nebo skutečných případů z praxe z široké databáze konkrétních případů, přibližuje vzdělání absolventa a jeho schopnost řešit odbornou problematiku na odpovídající úrovni blíže potřebám praxe a pro absolventa vytváří kvalitnější předpoklady pro efektivní uplatnění jeho profesního zaměření.

text: V. Večerek

foto: E. Voslářová

Výzkum netopýrů na VETUNI

OD NETRADIČNÍCH PACIENTŮ K MOLEKULÁRNÍ PATOLOGII

Pro zoologa a veterinárního lékaře jsou netopýři fascinující zvířata, která kromě znaků typických pro savce vykazují i řadu neobvyklých adaptací. Jako jediná savci jsou schopni aktivně létat. U letounů se hrudní koš proměnila v křídlo a létací blány výrazně zvětšují povrch těla. Teplota těla létajícího netopýra dosahuje až 42 °C. Tuto „horečku“ tolerují i viry cirkulující v populacích netopýrů. Proto také zoonotické infekce pocházející od netopýrů probíhají

u lidí tak dramaticky a je pozorována značná virulence a patogenita infekčních agens. Vysoká horečka jako nespecifický obranný mechanismus je totiž škodlivější pro nového hostitele (člověka) než pro virus. Letouni jsou evolučně starou skupinou savců, což znamená, že proběhla miliony let trvající koevoluce vztahu hostitel-patogen a receptory potřebné pro vstup netopýřích virů do buňky jsou přítomné i u dalších skupin savců. Netopýři jsou rezervoárem infekcí,

ale klinicky manifestní onemocnění u nich pozorujeme spíše sporadicky. Z virových nákaz, které je třeba v kontextu netopýrů jako rezervoárů zmínit, jsou to vztekliny způsobená lyssaviry mimo klasický RABV virus masožravců, dále infekce viry Hendra a Nipah, Ebola a pravděpodobně i v posledních dvou letech pandemický SARS-CoV-2.

K faktorům přispívajícím k cirkulaci patogenů v populacích netopýrů patří například vytváření velkých

agregací zahrnujících stovky až v extrémních případech miliony jedinců, což podporuje šíření patogenů přímým a nepřímým kontaktem, schopnost migračních přesunů a dlouhověkost. S ohledem na jejich velikost srovnatelnou s hlodavci jsou netopýři překvapivě dlouhověcí. Například nejvyšší zjištěný věk netopýra Brandtova je 41 let.

V České republice se vyskytuje až 27 různých druhů. Všichni jsou hmyzožraví a nemají žádnou jinou potravní alternativu. To znamená, že cca 5 měsíců v roce, kdy je potrava nedostupná, hibernují. V období hibernace (listopad až duben) žijí z energetických zásob v hnědé tukové tkáni. Jsou to tzv. heterotermní savci, kteří svoji teplotu těla mohou snížit na teplotu prostředí. Když je v jeskyni 5 °C, teplota těla netopýra bývá 5 – 5,5 °C. S tím je spojeno zásadní snížení metabolismu a většiny fyziologických funkcí zvířete. Zatímco srdeční frekvence letícího netopýra může být 1100/min, u netopýra v hibernaci jsou to jen 4 srdeční úderů za minutu. Dechová frekvence se podobně pohybuje v rozsahu od 350/min po méně než jeden nádech za minutu s apnoickými pauzami až 90 minut.

Tým Ústavu ekologie a chorob zoozvířat, zvěře, ryb a včel, který se veterinárními aspekty u netopýrů zabývá již déle než 15 let, je podepsán pod čtyřmi desítkami vědeckých článků. Nosnými tématy výzkumu jsou ochranná medicína, veterinární péče o hendikepované netopýry, epidemiologie virů, bakterií i parazitů u netopýrů, interakce hostitel-patogen a imunologie netopýrů, ekofyziologie hibernace, specifika reprodukce netopýrů a také ekotoxikologie.

Netopýři jsou netradiční pacienti, jejichž hmotnost se podle druhu pohybuje v rozmezí 5 až 30 g. Veterinární

Barbastella barbastellus, netopýr černý, hibernující jedinci, Malá Morávka, Jeseníky

Rhinolophus ferrumequinum, vrápenec velký, letní kolonie, samičky a jejich mláďata, Bulharsko

péče o tyto pacienty v záchranných centrech vyžaduje značné zkušenosti. Často se veterinární lékař musí rozhodovat, zda poraněné netopýry lé-

čit nebo provést eutanázií. Pokud jde o poraněné samičky netopýrů nalezené v podzimních měsících po období swarmingu, tyto na našem univer-

Rhinolophus hipposideros, vrápenec malý, samičky a mládě na letní kolonii

Plecotus austriacus, netopýr dlouhouchý, mládě na letní kolonii, Bulharsko

zitmým pracovišti nikdy neutrácíme, protože v děloze uchovávají spermie po celou dobu hibernace. K ovulaci a oplodnění dochází až na jaře po

opuštění zimních úkrytů a přechodu do aktivního období roku v rámci tzv. opožděné fertilizace. U trvale hendikepovaných samic může být nastartována březost, proběhnout porod i úspěšný odchov zdravého mláděte.

Značnou pozornost jsme věnovali nové kožní chorobě zvané syndrom bílého nosu, který ohrožuje hibernující netopýry klimaticky mírných oblastí severní polokoule. Zdá se, že většina podzemních zimovišť netopýrů (jeskyně, štoly, staré vojenské pevnosti Evropy a Asie) je kontaminována původcem syndromu bílého nosu, plísní *Pseudogymnoascus destructans*. Proto prevalence syndromu bílého nosu dosahuje až 100 %. Jako patogen generalista má tato plíseň široké hostitelské spektrum. Nicméně se zdá, že se u palearktických netopýrů vyvinula tolerance tohoto infekčního agens a nedochází k hromadným úhynům. Zajímavé je, že patogenní plíseň *P. destructans* je hyperproducentem vitamínu B2 (riboflavin), který se hromadí v kožních změnách a vzhledem k tomu, že u netopýrů v hibernačním torporu neprobíhá jeho exkrece z organismu močí, může působit cytotoxicky a jako faktor virulence tohoto infekčního agens. Fluorescence deponit vitamínu B2 v plísni infikované kůži létací blány netopýrů slouží k detekci syndromu bílého nosu u netopýrů na principu modifikované Woodovy lampy. Na vývoji a ověřování funkčnosti semikvantitativního systému pro histopatologický grading kožních lézí typických pro syndrom bílého nosu se podíleli i studenti naší univerzity.

Netopýři jsou považováni za pokladnici infekčních agens a v poslední době jsou v hledáčku „lovců“ patogenů. Podařilo se nám například popsat dva nové druhy bakterií rodu *Serratia* izolované z netopýra velkého.

Plecotus austriacus, netopýr dlouhouchý, mládě na letní kolonii, Bulharsko

Rhinolophus ferrumequinum, vrápenec velký, letní kolonie, samička s mládětem, Bulharsko

Spíše náhodným produktem našeho výzkumu je identifikace z České republiky dříve neznámého rostlinného patogena (*Lonsdalea quercina*), který poškozují dubové porosty, u vrápence z Moravského krasu.

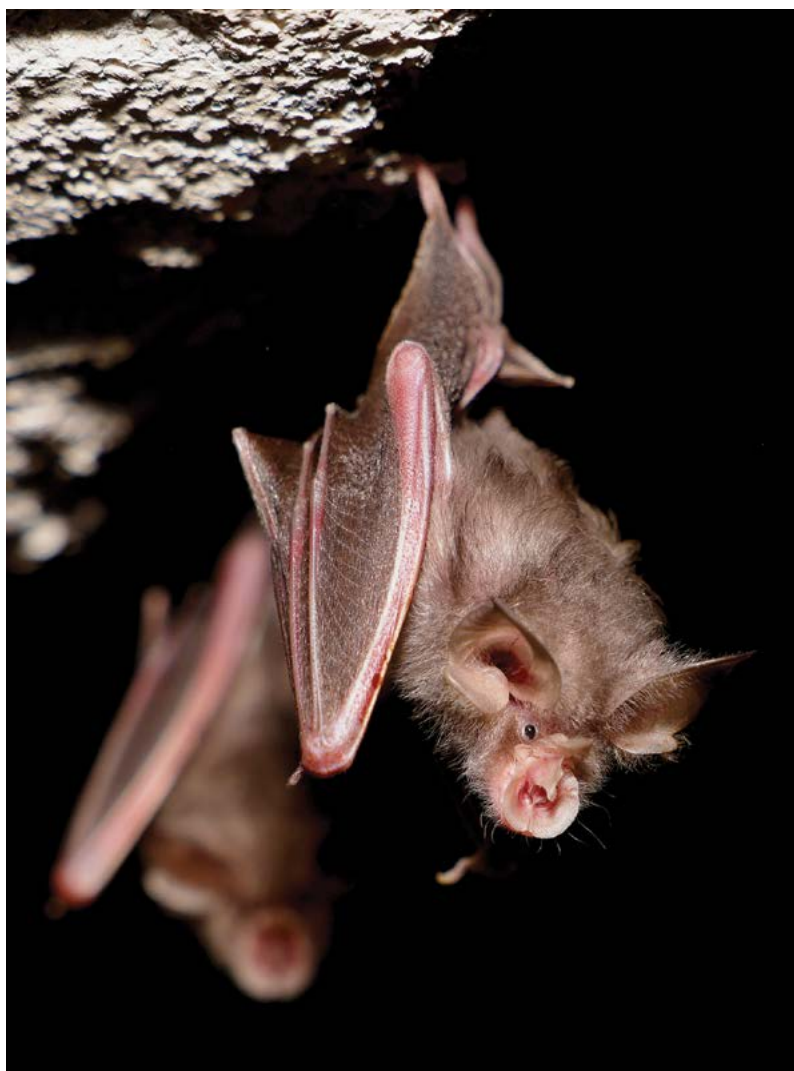
Analýzou termálního chování a lokomočních aktivit během hibernace jsme prokázali schopnost netopýrů velkých pohybovat se, aniž by u nich došlo ke zvýšení tělesné teploty nad 5 °C. Studené „probuzení“, kdy se netopýr v jeskyni neohřeje až na normotermních 39 °C, je zřejmě hibernační strategie, která šetří omezené zdroje energie. Úžasné je, že i při velmi nízkých tělesných teplotách jsou netopýři schopni lokomoce typu létání.

Všechny druhy netopýrů podléhají v Evropě přísné ochraně. V rámci principu 3R využíváme proto k experimentům primární i imortalizované buněčné kultury derivované z netopýrů. Na základě těchto experimentů se snažíme extrapolovat riziko insekticidů a dalších environmentálních polutantů pro netopýry. V posledním roce naše bohatá sbírka buněčných kultur umožnila studovat vnímavost netopýrů k různým izolátům koronaviřů, které se pandemicky šíří v lidské populaci.

Aktuální projekt na našem pracovišti sleduje význam netopýrů v epidemiologii mykobakteriálních infekcí. Popisován je také mikrobiom netopýrů. Je evidentní, že netopýři jsou nevysochajícím zdrojem inspirace pro základní i aplikovaný výzkum. Netopýři jsou zajímavým modelem pro biomedicínský výzkum ischemického a reperfučního poškození orgánů a tkání, atrofie z nečinnosti, kryoprezervace, hypometabolismu a/nebo procesů ovlivňujících stárnutí.

text: prof. MVDr. Jiří Pikula, Ph.D., dipl. ECZM

foto: J. Pikula

Rhinolophus hipposideros, vrápenec malý, mláďata na letní kolonii

Vespertilio murinus, netopýr pestrý, samec v období swarmingu

Centrum poradenství pro studenty VETUNI

Kontaktní informace:

*Centrum poradenství pro studenty VETUNI
Budova č. 1*

Mgr. Hana Krajíčková
Tel.: 541 562 446
e-mail: krajickovah@vf.u.cz

Sylva Řezáčová
Tel.: 541 562 447
e-mail: rezacovas@vf.u.cz

*Psychologická poradna
Budova č. 22*

MUDr. Hana Pavlíková
Tel. 721 329 717
e-mail: pavlikovah@vf.u.cz

Poradenské centrum pro studenty a absolventy VETUNI zahájilo svou činnost v budově rektorátu. Budova číslo 1 se nachází vlevo od hlavního vstupu do areálu univerzity a centrum se nachází v přízemí a má vlastní vstup. Otevírací doba poradenského centra je pondělí až čtvrtek od 8.00 do 10.00 hodin a od 12.00 do 14.00 hodin. Centrum poradenství pro studenty poskytuje informace uchazečům o studiu na VETUNI a pomáhá studentům s řešením problémů spojených se studiem a s nalezením pracovních příležitostí pro budoucí absolventy. Součástí poradenského centra je i psychologická poradna, kterou najdete v budově číslo 22.

text: P. Chloupek
foto: archiv VETUNI

Poradenské centrum je umístěno v budově rektorátu v přízemí se samostatným přístupem přímo z areálu univerzity

NOVÝ KURZ CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ K ZÍSKÁNÍ KOMPETENCE PRO ÚKONY SOUVISEJÍCÍ S PORÁŽENÍM ZVÍŘAT

Veterinární univerzita Brno otevřela nový program celoživotního vzdělávání – Kurz odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro pracovníky pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování (Nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 článek 17, o ochraně zvířat při usmrcování).

Cílem programu je poskytnout odbornou kvalifikaci účastníkům kurzu k úkonům souvisejícím s porážením zvířat na jatcích.

Standardní doba kurzu je 8 výukových hodin teoretické výuky.

Profil absolventa kurzu představuje znalosti, zkušenosti a dovednosti se zaměřením na ochranu zvířat při porážení. Tato odborná úroveň v oblasti ochrany zvířat při porážení zahrnuje znalost evropských a národních právních předpisů upravujících ochranu zvířat a zajištění jejich pohody během porážky, zejména:

- ustanovení zákona, prováděcích právních předpisů k němu vydaných a vybrané části právních předpisů, které se vztahují k porážení zvířat, v rozsahu nezbytném pro úkony související s porážením zvířat, zejména veterinárního zákona, trestního zákoníku,
- ustanovení přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování a souvisejících činnostech vztahujících se k vykonávané činnosti,
- poznatky o chování, utrpení, vědomí, citlivosti a stresu zvířat,

- praktické aspekty manipulace se zvířaty a jejich znehybňování,
- znalost pokynů od výrobců pro druhy znehybňovacích zařízení používaných k mechanickému znehybnění,
- praktické aspekty metod omračování a znalost pokynů od výrobců pro používané druhy omračovacích zařízení,
- náhradní metody omračování nebo usmrcování,
- základní údržba a čištění omračovacích nebo usmrcovacích zařízení,
- kontrola účinnosti omračení a nepřítomnosti známek života,
- vhodné používání a údržba vykrvovacích nožů.

Podmínkami pro řádné ukončení kurzu je absolvování 8 hodin teoretické výuky a složení závěrečné zkoušky.

Obsahem závěrečné zkoušky je ověření znalostí, zkušeností a dovedností získaných v oblasti ochrany zvířat při porážení. Rozsah obsahu závěrečné zkoušky je vymezen tematickou náplní kurzu a příslušnou legislativou. Zkouška je prováděna formou písemného testu. Test připravuje Ministerstvo zemědělství. Test obsahuje 30 zkušebních otázek, ke každé otázce jsou přiřazeny 3 možné odpovědi, z nichž jedna odpověď je správná, a na vypracování testu se stanoví doba 45 minut. Test vyhodnocuje zkušební komisař tak, že každou správnou odpověď hodnotí jedním bodem. Pro úspěšné složení zkoušky je třeba dosažení nejméně 80 procent z celkového počtu bodů. Výsledek zkoušky se hodnotí stupněm úspěš nebo neúspěš.

Účastníkovi odborného kurzu, který v zkoušce uspěl, vydá Ministerstvo

Garantkou kurzu je MVDr. Petra Doleželová, Ph.D.

zemědělství osvědčení stanovené vyhláškou č. 22/2013 Sb.

Garantem programu celoživotního vzdělávání je MVDr. Petra Doleželová, Ph.D., akademický pracovník Veterinární univerzity Brno.

text: P. Doleželová, P. Chloupek, V. Večerek
foto: archiv VETUNI

personalistika

ŘÍZENÍ KE JMENOVÁNÍ PROFESOREM

doc. MVDr. BOHUSLAVY TREMLOVÉ, Ph.D.
NA VETERINÁRNÍ UNIVERZITĚ BRNO

Doc. Tremlová při vyhlášení výsledku hlasování VR VETUNI na závěr profesorského řízení

Doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D. absolvovala v roce 1984 na Vysoké škole veterinární Brno studijní obor Veterinární lékařství – Hygiena potravin. Od 1993 pracovala jako asistent a po dokončení doktorského studia v roce 1999 jako odborný asistent na Ústavu veterinárního hygienického dozoru. V roce 2000 přešla na Ústav hygieny a technologie masa. Habilitační řízení doc. Tremlové proběhlo v roce 2003 a od roku 2004 je přednostkou Ústavu hygieny a technologie potravin rostlinného původu. V letech 2006 až 2014 vykonávala funkci proděkan-ky pro vzdělávání na Fakultě veterinární hygieny a ekologie a od roku 2014 je děkankou fakulty. Od roku 2020 vede sekci Hygiena a technologie potravin.

Pedagogická činnost uchazečky významně ovlivnila rozvoj výuky ve všech studijních programech fakulty, které obsahují výuku hygieny a technologie potravin. Doc. Tremlová se od roku 2006 významnou měrou podílí na procesech akreditací / reakreditací studijních programů fakulty. V případě veterinárního programu se

účastnila aktivně na přípravě a průběhu mezinárodního hodnocení EAEVE v roce 2013 a v současnosti je za fakultu odpovědná za přípravu dalšího hodnocení veterinárního vzdělávání na VETUNI v roce 2023.

Doc. Tremlová je garantkou dvou studijních programů v pregraduálním a doktorském studiu na FVHE, je členkou šesti oborových rad DSP. Byla členkou komisi pro habilitační řízení na UVLF Košice, UTB Zlín a SPU Nitra.

Doc. Tremlová vytvořila koncepci teoretické a praktické výuky pro předměty, které na VETUNI nebyly dříve vyučovány (např. Skladba a struktura potravin, Řízení kvality a bezpečnosti potravin), v současnosti garantuje výuku řady klíčových předmětů pro profil absolventů studijních programů.

Podstatnou součástí pedagogické praxe doc. Tremlové byla a je vědecká a odborná výchova studentů. Přehled vedených prací (celkem 77) dokládá schopnost předávat studentům odborné znalosti a zároveň je motivovat pro úspěšné dokončení práce a její prezentaci.

Doc. Tremlová je autorkou a spoluautorkou 15 pedagogických publikací a řešila 14 projektů zaměřených na podporu výuky, včetně projektů evropských fondů.

Doc. Tremlová je aktivní rovněž v oblasti celoživotního vzdělávání, je garantkou vzdělávacího programu U3V Člověk a zdravé potraviny, přednáší v kurzech a je členkou zkušebních komisí pro atestační vzdělávání veterinárních lékařů.

Vědecko-výzkumná činnost doc. Tremlové je zaměřena na využití klasických mikroskopických a histologických metod k identifikaci složek v potravinách, optimalizaci imunohistochemic-

kých metod pro stanovení alergenů, vývoj a modifikaci mikroskopických a spektroskopických metod pro ověřování autenticity potravin, kvantifikaci mikroskopických metod pomocí programu pro analýzu obrazu, analýzy bioaktivních látek v potravinách rostlinného původu, na vývoj funkčních potravinářských výrobků a jedlých obalů, vývoj výrobků s použitím vedlejších produktů z výroby potravin.

Doc. Tremlová byla řešitelkou nebo spoluřešitelkou celkem 17 výzkumných projektů. Je autorkou nebo spoluautorkou celkem 113 vědeckých publikací, z toho bylo 61 uveřejněno ve vědeckých časopisech s impakt faktorem (h-index 12) a citačním ohlasem 346 bez autocitací dle databáze WoS (ke dni 31. 8. 2021). Dále publikovala 62 odborných prací a 222 příspěvků na konferencích.

Doc. Tremlová aktivně působí ve vědeckých radách VETUNI a dalších univerzit, v redakčních radách vědeckých a odborných časopisů a ve vědeckých a odborných společnostech, řadu let organizuje konferenci o hygieně a technologii potravin na FVHE. Je členka komise pro hodnocení potravinářských výrobků (KLASA, Regionální potravina, Salima). V roce 2014 vybudovala akreditovanou laboratoř pro vyšetřování potravin (osvědčení o akreditaci č. 1660). Působí jako odborný posuzovatel / expert rámci akreditace systémů řízení kvality a bezpečnosti potravin a krmiv.

Za svůj přínos k rozvoji výuky a vědy v oblasti hygieny a technologie potravin byla doc. Tremlová oceněna řadou medailí.

text: Fakulta veterinární hygieny a ekologie
foto: archiv FVHE

Zemřel profesor Hejlíček

Mezi všemi hranicemi, které jsou lidem vymezeny – jak mladým, tak i ve vysokém věku – je smrt hranicí konečnou. Přesto zpráva o odchodu člověka, který nám byl po léta blízký, působí jako náhlý studený stín.

V listopadu 2021 jsme obdrželi zprávu o úmrtí prof. MVDr. Karla Hejlíčka, DrSc. († 7. 11. 2021), bývalého mnoholetého akademického pracovníka naší univerzity a dlouholetého vedoucího katedry infekčních chorob, mikrobiologie a imunologie, později vedoucího a odborného poradce soukromé veterinární laboratoře VEDIA, s.r.o. ve Strakonících.

Prof. MVDr. Karel Hejlíček, DrSc. se narodil 7. 8. 1931 v Nýřanech na Plzeňsku a středoškolská studia absolvoval s vyznamenáním na Vrchlického gymnáziu v Klatovech. V roce 1950 se přihlásil ke studiu na Vysoké škole veterinární v Brně a studium ukončil s vyznamenáním v roce 1955. Následně tři roky působil v terénní praxi na Klatovsku a poté nastoupil jako odborný asistent na katedru epizootologie Vysoké školy veterinární v Brně. Zde v roce 1965 obhájil kandidátskou disertační práci a získal vědeckou hodnost kandidáta veterinárních věd, byl habilitován pro obor epizootologie (1970). V prosinci 1977 byl jmenován mimořádným profesorem a po obhajobě doktorské disertační práce v roce 1978 získal hodnost doktora veterinárních věd pro obor epizootologie a v roce 1979 byl dekretem prezidenta jmenován řádným profesorem pro obor epizootologie.

Jako vysokoškolský učitel a funkcionář měl profesor Hejlíček značný podíl na rozvoji Vysoké školy veterinární v Brně. Více než 10 let působil v akademických funkcích, byl zástupcem a později vedoucím katedry epizootologie, mikrobiologie a imunologie. V oblasti pedagogické se zasloužil o další prohlubování učebního proce-

su na škole, jak po stránce obsahové, tak i organizační.

Ve vědecké činnosti se orientoval na nejzávažnější nákazy hospodářských zvířat. Byl špičkovým odborníkem v oboru nakažlivých nemocí hospodářských zvířat, z nichž věnoval nejvíce pozornosti tuberkulóze, a to jak bovinní, tak i aviární, kde se dopracoval k novým, zcela prioritním poznatkům. Poté se zaměřil na oblast zoonóz a problematiku přírodně ohniskových nákaz, zvláště ve vztahu k velkovýrobním technologiím. Katedra se pod jeho vedením zařadila mezi špičková pracoviště i v problematice mastitid a dosahovala vynikajících výsledků také v řešení dalších bakteriálních a virových infekcí.

Vědecké poznatky a bohaté zkušenosti z oboru nakažlivých nemocí po celou dobu své aktivní činnosti uplatňoval v řadě odborných komisí Státní veterinární správy, Ministerstva zemědělství a Ministerstva zdravotnictví. Výsledky práce profesora Hejlíčka byly po právu oceněny řadou čestných uznání, diplomů medailí a jiných vyznamenání.

V roce 1990 v důsledku tehdejších změn opouští univerzitu, a zapojuje se do práce v soukromé veterinární laboratoři, kde se stejně jako v akademické sféře, osobně účastnil odborných depistáží a odběru vzorků v chovech zvířat, což mu umožňovalo vytvářet komplexní epizootologický obraz o daném chovu a navrhnout účinná opatření ke zdoání nakažlivých problémů. Neposuzoval situaci v chovu jen skrze sklo Petriho misek, ale rovněž bezprostředním kontaktem s prostředím i s chovatelem. V této době odborně spolupracoval i s řadou veterinárních společností (Medipharm CZ s.r.o., Dyntec spol. s.r.o. aj).

Odborné a vědecké poznatky profesora Hejlíčka se odrážejí i v jeho publikační činnosti, a to jak v českých,

Prof. Hejlíček ve funkci prorektora vysoké školy
foto: archiv univerzity

tak i mezinárodních vědeckých a odborných časopisech. Byl také autorem či spoluautorem řady významných učebních textů pro výuku studentů v pregraduálním a postgraduálním studiu.

Profesor Hejlíček ve své době patřil mezi přední pedagogy a vyspělé erudované vědecké pracovníky. Pro své vynikající pedagogické a odborné schopnosti si získal vážnost nejen mezi studenty, ale i v širší veterinární a zemědělské veřejnosti. Vychoval řadu následovníků, kteří se osvědčili v praxi i pedagogické činnosti a kteří si profesora Hejlíčka dodnes váží jako svého učitele, odborníka a špičkového představitele oboru.

Za skromným a neokázalým vystupováním profesora Hejlíčka se skrývala opravdová osobnost. Vždyť obor, kterému se věnoval, pozvedl na solidní i mezinárodně uznávanou úroveň.

Veterinární společenství v osobě prof. MVDr. Karla Hejlíčka, DrSc., ztrácí jednu z výrazných osobností.

Čest jeho památce.

MVDr. František Tremel, CSc.

horizonty

Vánoční přání rektora

Vážené studentky a studenti, vážené kolegyně a kolegové, přiblížil se čas vánoční, čas v němž prožíváme zvláštní atmosféru svátečních dní, naplněnou poklidem, pohodou, úsměvy a radostí, čas, v němž se setkáváme s blízkými a vzájemně se obdarováváme společnou přítomností, dobrým slovem a dárky, čas, v němž zdobíme vánoční stromky, krášíme ulice a náměstí, pečeme cukroví, připravujeme slavnostní jídlo, čas, v němž nasloucháme tónům vánočních písní, prožíváme rodinnou pohodu svátečních dní, věnujeme se vánočním tradicím, sdílíme vzájemně pocity radosti a štěstí provázející tento kouzelný a neopakovatelný vánoční čas.

Dovolte, abych Vám jako představitel Veterinární univerzity Brno popřál poklidné, pohodové, radostné a šťastné naplněné vánoční svátky, popřál Vám jejich prožití ve zdraví, spokojenosti, a v dobré mysli, popřál Vám naplnění

všech vánočních snů a přání, a dovolte, abych popřál krásné vánoční svátky také Vaším rodinám a blízkým.

S končícím rokem 2021 bych Vám chtěl poděkovat za práci pro naši Veterinární univerzitu Brno, za Váš podíl na vzdělávání našich studentů, za přínos k tvůrčí činnosti univerzity, za vytváření dobrého jména naší alma mater odbornou veterinární i další činností spojenou s naší univerzitou. V roce 2021 jsme ušli opět výrazný díl cesty v rozvoji naší univerzity a v posilování jejího kreditu, v zlepšování úrovně jejích činností a ve zvyšování kvality v uskutečňování akademického poslání naší vysoké školy. Tento úspěch je naším společným výsledkem a dokládá naše zodpovědné naplňování pozitivních záměrů naší univerzitní veterinární instituce.

Za několik málo dní vstoupíme do nového roku 2022. Věřím, že prožijete Silvestra plného úsměvů, veselí a dobré nálady a že vstoupíte do Nového roku

správnou nohou a s přesvědčením, že nás čeká rok snad již příznivější z pohledu potlačování nákazy COVID-19, společenských vztahů, hospodaření ve společnosti a také dalšího rozvoje naší univerzity. Věřím, že rok 2022 bude Vaším rokem, rokem zdraví, osobních i profesních úspěchů, rokem radosti a štěstí.

Na prahu roku 2022 bych chtěl vyjádřit, že se těším na spolupráci s Vámi při dalším rozvoji Veterinární univerzity Brno, a chtěl bych vyslovit přesvědčení, že se nám podaří naplnit očekávání spojené s úspěšným studiem našich studentů, se vzdělávacím a tvůrčím posláním našich akademiků, se zodpovědnou prací našich dalších zaměstnanců, očekávání spojené s celou naší činností podporující úspěchy a sounáležitost naší univerzitní komunity i celého našeho veterinárního společenství.

prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D.
rektor Veterinární univerzity Brno

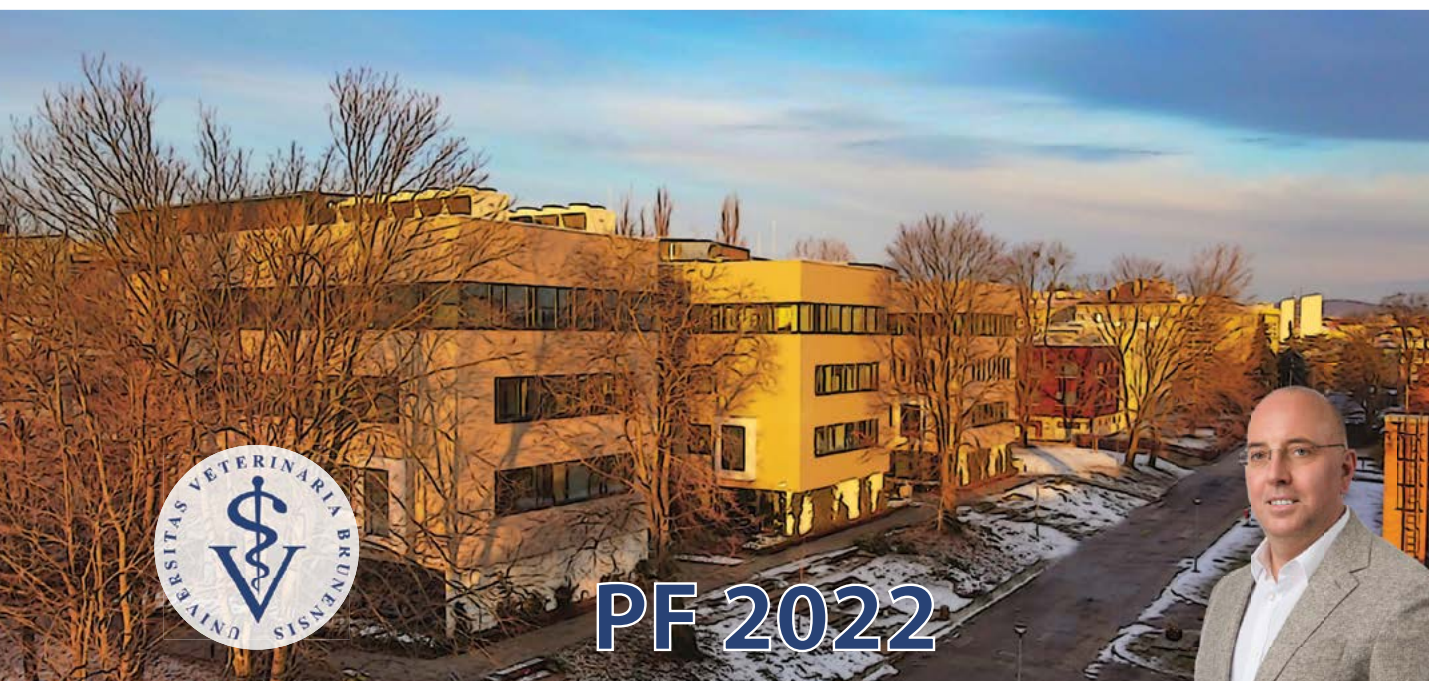

foto: P. Uhlíř

foto: G. Chmelařová, P. Uhlíř

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární univerzity Brno
ISSN 1803-3830

